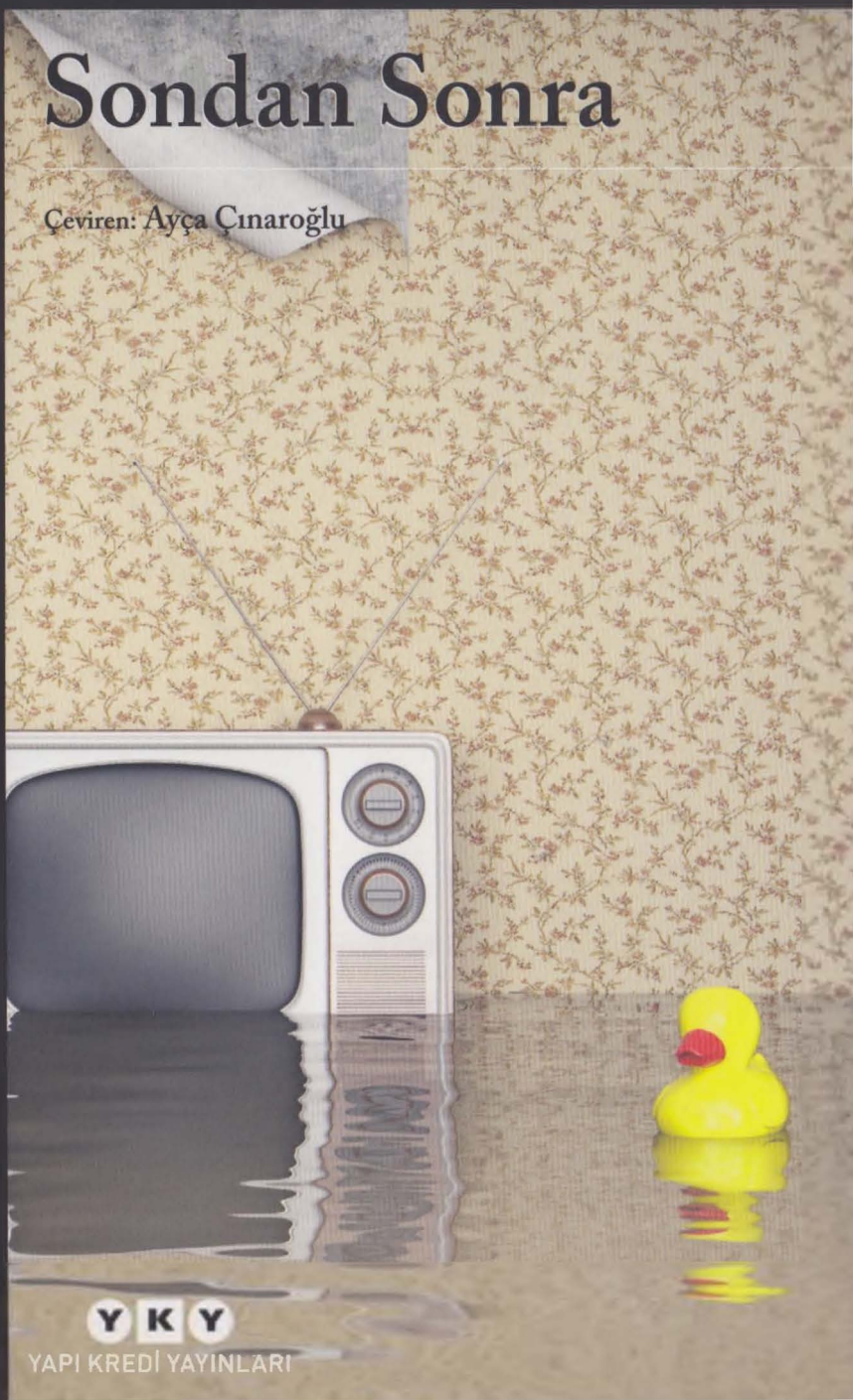
Megan Hunter

Sondan Sonra

ROMAN

Çeviren: Ayça Çınaroğlu

YKY
YAPI KREDİ YAYINLARI

SONDAN SONRA

Megan Hunter 1984 Manchester, İngiltere doğumlu yazar İngiliz Edebiyatı üzerine lisans ve yüksek lisans yapmıştır. Şiir ve roman dallarında çalışmalar yapmakta olan Hunter, Cambridge'te ailesiyle birlikte yaşamaktadır.

Ayça Çınaroğlu Boğaziçi Üniversitesi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümü'nden 1998 yılında mezun oldu. Aynı bölümden yüksek lisans ve doktora derecesi aldı. New York Mount Sinai Tıp Fakültesi'nde araştırmacı olarak görev yaptı. Uluslararası bilim dergilerinde makaleleri yayımlandı. 2010 yılında PEN Türkiye Merkezi'nin düzenlediği Çeviri Atölyesi'ne katıldı. Ardından öykü, makale ve tiyatro oyunları çevirdi. Janet Frame, Richard Yates, Anne Enright ve Kate Atkinson, kitaplarını çevirdiği yazarlardan bazılarıdır.

MEGAN HUNTER

Sondan Sonra

Roman

Çeviren
Ayça Çınaroğlu

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 5388
Edebiyat - 1536

Sondan Sonra / Megan Hunter
Özgün adı: **The End We Start From**
Çeviren: **Ayça Çınaroğlu**

Kitap editörü: **Kerem Oğuz Evrandır**
Düzelti: **Nadide Altuğ Toktaş**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **İlknur Efe**

Baskı: Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi
A Blok Kat: 2 34310 Haramidere / İstanbul
Telefon: (0 212) 412 17 00
Sertifika No: 12026

Çeviriye temel alınan baskı: Picador, Londra, 2017
1. baskı: İstanbul, Haziran 2019
ISBN 978-975-08-4508-6

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2017
Sertifika No: 12334
Copyright © Megan Hunter 2017

7. sayfadaki epigraf T. S. Eliot'un *Four Quartets*'inden alınmış ve Faber & Faber Ltd. izniyle yayımlanmıştır.

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 161 34433 Beyoğlu / İstanbul
Telefon: (0212) 252 47 00 Faks: (0212) 293 07 23
http://www.ykykultur.com.tr
e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr
İnternet satış adresi: http://alisveris.yapikredi.com.tr

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

Annem ve oğlum için.

Başlangıç dediğimiz şey çoğu zaman sondur
Ve sona ulaşmak bir başlangıç yapmaktır.
Son, başladığımız yerdir.

T. S. Eliot, *Dört Kuartet*

i.

Doğum yapmama, başıma asla gelmeyeceğini düşündüğüm olaya saatler kaldı ve R çoktan dağa tırmandı bile.

Ona mesaj atınca benimle ilgilenmesi için arkadaşı S'yi gönderiyor ve dağdan inmeye koyuluyor.

S korkuyor ve yanında J'yi getirmiş.

J de korkuyor ve yanında bira getirmiş.

Sanki ne yapacağı belli olmaz bir hayvanmışım, göbeği yere yakın ve kuşkulu bakışlı hantal bir gorilmişim gibi beni odanın bir köşesinden izliyorlar. Arada sırada bana bir muz uzatıyorlar.

Televizyonda *Günün Maçı* programını açmaya çalışıyorlar. Hırlıyorum. Daha da çok hırlıyorum ve sonunda suyum kalmıyor, içimden çıkan gölcük ayak parmaklarımdan öteye yavaşça yayılıyor.

Suyun çevresindeki küçük kuşlar gibi kanat çırpıyorlar, dev gibi başımın üstüne tünüyorlar, çaydanlıklardan ve sıcak havlulardan bahsediyorlar.

Onlara ıkınmam gerektiğini söylüyorum ve onlar da geri çekilip telefonlarına uzanıyorlar.

Önce yalnızca deniz, yalnızca gökyüzü vardı. Gökyüzünden bir taş indi ve denizin derinliklerine düştü. Taş, koyu bir çamurla kaplandı ve bu çamurdan kelimeler oluştu.

Serviksim genişlemeden önce karar veriyoruz: R iki gününü doğada geçirecek. Tırmanacak ve yürüyecek, kamp yapacak ve yiyecek arayacak.

Boyum ne kadarsa genişliğim de neredeyse o kadar. Süpermarkette insanlar benden uzak duruyorlar. Bazen dar koridorlarda sıkışıp kalıyorum.

Tamamen kendi kendine, kafası dönüp yerine yerleşiyor.

Balina müziği ve hipnotizmayla, ve hatta belki de orgazmla su içinde doğum planlamıştık.

Her zamanki kuşkuculuğum acı duyma, kontrolü kaybetme ve kanlı olup esneyen her şeye karşı duyduğum korku tarafından defedilmişti.

Doğum anı, bekâretimi kaybettiğimde olduğu gibi, ölüm gibi önümde tehditkâr bir şekilde beliriyor. Kaçınılmaz olan, gizlenip orada bir yerde bekliyor.

Bir seferinde, aşağı yukarı sekiz yaşındayken bir telgraf direğine uzun uzun bakmıştım. Kafamda bir fotoğrafını oluşturmuş, o akşam onu hatırlamak için kendimi zorlamıştım.

Hatırladığım zaman günün geri kalanı sanki hiç yaşanmamış gibi gelmişti. Ölüm anında bunu yapacağımı, bütün yaşamımı bir aldatmacayla kaybedebileceğimi düşünerek korkuya kapılmıştım.

Çocukken bizim çağımız için seçilmiş olduğumu düşünürdüm. Bitiş çağı için. Sinsi çağ için.

İlan ettikleri zaman otuz iki haftalık hamileydim: sular düşündüklerinden daha hızlı yükseliyor. Sinsice daha hızlı yükseliyor.

Bir hesaplama hatası. Algılayıcıları denizin ortasında, olay örgüsü kötü kurulmuş bir film.

Çocuklar gibi fenerle yorganın altına saklanıyoruz. R'ye bunu yine de yapar mıydı diye soruyorum. Önceden bilebilseydim eğer. Cevap vermiyor.

Feneri yorganın içinde yakıyor ve parmaklarını ördek şekline sokuyor. Bunu evet olarak kabul etmeye karar veriyorum.

İlk kez hamile kalmış bir ihtiyarım, ama öyle görünmüyorum.

Deriden koltuklarımız var. R paket servisle ısmarlanmış yemekleri üzerlerine döküyor ve sırıtıyor: koltuklar silinince temizlenen türden.

Otuz sekiz haftalık hamileyken evden taşınmamız gerekeceğini, Yutulma Bölgesi'nde olduğumuzu söylüyorlar.

Bu ismi her kim bulduysa onu makarna gibi pişirmeli. R bütün geceyi internette, aynı emlak sitesinde geçiriyor. Site çok yavaş yükleniyor.

İnsan tohumdan oluştu. Pıhtıdan kemiklere ve kalın ete kadar bu tohumdan biçimlendi. Bir uçtan ayağa kalktı, yeni bir mahluk oldu.

J telefonla ambulans çağırıyor ve S solgun bir halde pencereden dışarı bakıyor.

Ahşap zemine bakıyorum. Ne kadar güzel olduğunu daha önce hiç fark etmemiştim.

Kusursuz bir günbatımı renginde ve halkaları, parlaklığının içinden koyu renkli küçük gezegenler gibi yükseliyor.

Karnımı deşen burkulma dalgalarının arasında dünya ışıldıyor. Kendimi meskalin almış Aldous Huxley gibi hissediyorum. Varlığıma bulanmış haldeyim.

Otuz dokuz haftalık hamileyken aslında evden taşınmamıza gerek olmadığını söylüyorlar; tamamen yanlışlık olmuş.

Bir tutam tuz, diye homurdanıyor R, göbeğime bakarken.

Oğlan, kaşları çatık ve sapsarı bir halde ebenin ellerine doğduktan dört dakika sonra R geliyor. Bebeği tutamayacak kadar bitkinim. Üç saat boyunca ıkınmaktan gözlerim ağrıyor. Alt tarafım lapa gibi.

Karanlıkta iblisler uçtu. Şekilleri korkunç bir gürültü çıkardı, ta ki bir ses duyulana kadar ve iblisler hareketsiz kaldılar ve sessizlik tamamlandı.

R bana söylemeye geldiği zaman hastanedeyim ama çoktan biliyorum. Haber koğuşta bulaşıcı hastalık gibi yayıldı.

Karşımdaki yatakta muhtemelen torunum olabilecek kadar genç bir kız, bir yanında yürümeye yeni başlayan çocuğunu, diğer yanında yeni doğan bebeğini kucaklıyor.

Okullu oğlanlar onu ziyarete geliyorlar ve önümden geçerken gözleri memelerimin üzerinden geçiyor.

Damarlarım çıkmış ve üstsüzüm, gizemli ve sessiz oğlanla ten teması kuruyoruz. Arada bir sanki bir şey hatırlamış gibi irkiliyor.

Gece olunca, omuzlarından kanatları çıkacakmış gibi kambur bir hemşire yatağımın yanına geliyor ve oğlanı kaldırıp bana uzatıyor. Gözlerinin köpekbalığı gözü gibi olduğunu söylüyor. Hepsinin gözleri öyle.

Perdenin arkasındaki kadının bebeği yok.

Ya da var, ama bebek üst katta, teller ve tüplerle dolu plastik bir kutunun içinde ve kadın inliyor, daha fazla ilaç istiyor.

Ebelerin acil sezaryen, diye fısıldadıklarını duyuyorum. Ona ilaçlarını veriyorlar.

Kadının radyosu var ve kulaklık kullanmıyor. Ağrısı var ve bebeği yok, o yüzden bir şey söylemiyorum.

En çok sohbet programlarını seviyor, farklı aksanlarda ve bitmek bilmeyen telefon aramaları bedenimden aynı şekilde geçip gidiyor.

Kelimeler durdurulamaz bir şekilde dökülüyor. Şezlonglar, doküman, basınç, müdahale.

Gittikçe dolan bir küvet gibi altımdan yükseliyorlar sanki. Hazımsızlık gibi. Hiçbir kötü benzetmenin hakkını veremeyeceği bir şey gibi.

Oğlan kolumun kıvrımında, limonlu jölemi yerken duyuyorum.

Yumruk yaptığı elleriyle zafer kazanmış gibi ufak daireler çiziyor. Her şey göz önüne alınırsa, dünyayı fethedebileceğimi hissediyorum.

Saat başı haberleri, 14 Haziran, saat bir. Tina Murphy bildiriyor. Görülmemiş bir sel. Londra. Yaşanılmaz halde. Deniz hava raporu

gibi mahallelerin listesi, aniden çocuk isimleri kadar mükemmel ve hassas gelen mahalle isimleri. Bizim mahallemiz.

İki saat sonra R geliyor ve oğlanı kaldırıp omzuna yaslarken haberi yeniden veriyor. Sanki kendi hatasıymış gibi özür diliyor.

Artık hastane bir gemi gibi, bütün yeni gelenleri suyun üstünde barındıran aydınlık bir Nuh'un gemisi gibi görünüyor.

Bizler –sırtı açık önlük giyen, banyoda dikişleri patlayan kadınlar– onların refakatçileriyiz.

Yemekler çok daha kötüleşiyor.

ii.

Üçüncü gün bizi dışarı atıyorlar. Daha yeni yeni bütün haldeyim ama oğlan sağlam, tamamen oluşmuş, mezara kadar taşıyacağı bir isimle taçlandırılmış.

Ona neredeyse Nuh adını veriyorduk, ama perdelerin arasından hışırtısını duyduk. Popüler bir seçim.

Özgün düşünmekten acizim, o yüzden görevi R üstleniyor, başka bir evrende üzerinde köle gibi çalıştığımız listeyi bulup çıkarıyor.

Tristan, Caleb, Alfred diye sıralıyor, bu arada oğlan hâlâ boş olan mememi ciddiyetle emiyor.

Jonas, Gregor, Bob diye monoton bir şekilde sayıyor, oğlanın vıcık çamur dolu bezinin üzerinden.

Percy, Woody, Zeb diye pencerede şarkı söylüyor. Londra önünden yüzerek geçiyor, düşünceleri kasvetli. Oğlan son hecede başını sarsıyor ve böylece karar veriliyor. Ona Z adını veriyoruz, onu uykucu yapmasını umarak ZZZZ diye mırıldanıyoruz.

Z'yi teknolojinin son ürünü, koruyucu bir araba koltuğuna oturtuyoruz. Artakalan yollarda arabayı sürüyoruz.

R, Beach Boys çalıyor. Dolaşıyoruz. Bir şekilde oradan çıkıyoruz.

R araba kullanmayı bir çiftlikte öğrenmiş. Patikaları, keskin dönüşleri, kuşların şarkı söylediği dar geçitleri buluyor.

Z, taşranın kavisli anayolu boyunca, R'nin doğduğu dağlara ulaşana kadar uyuyor.

Oraya vardığımızda R'nin annesi kollarını açarak evden bize doğru koşuyor.

O günlerde başımızı kaldırıp bakacağız ve güneşin gece boyunca gezindiğini ve otların büyüdüğünü göreceğiz. İnsanlar durmadan feryat edecekler ve ay batıp gözden uzaklaşacak.

R'nin babası N, televizyonu hiç kapatmıyor. Evde bir televizyonun olmadığı tek yerde, mutfakta oturuyorum, sızlayan lapa gibi alt tarafım bir yastığın üstünde ve bebek ezilmiş bir şekilde mememe yaslanmış.

R'nin annesi durmaksızın konuşuyor. Bu durmamazlık ilk yan etki gibi görünüyor.

Durmaz halde olan her şey yüzeye çıkıyor.

Dağdaki üçüncü gün R inşaata başlıyor. Bahçede bir kulübe var ve biraz tadilatla içinde yaşayabileceğimizi söylüyor.

Z her geçen gün gözlerini biraz daha açıyor. Nefes almanın karmaşık işleminin sürekli farkındayım: kalbin atmaya devam etmesi gerektiğinin, kana oksijen getirmesi, akciğer torbalarına bir içeri bir dışarı güç vermesi gerektiğinin. Bunun gibi şeyler işte...

Kalbi her an durabilecekmiş gibi geliyor. Bazen öyle sessiz uyuyor ki sanki yanımdan gitmiş gibi oluyor.

Çoğu zaman R'nin eski çocukluk yatak odasında yatıyoruz, orada artık çift kişilik bir yatak ve Z'nin her hareketiyle gıcırdayan bir beşik var.

Haber alt katta trafik akışı gibi hızla geçip gidiyor. Orada, sular altındaki dairemiz bile bunu gerçek kılmıyor.

Kedi gibi küçük kafatası ve hoş kokulu kakasıyla Z gerçek. Haber geçip gidiyor. Görmezden gelmesi kolay.

Her sabah uyandığımda çarşaflar ıslak. Memelerimle kendimi ıslatmışım, süt içinde yatıyorum. Z yerinde dönüyor ve hasır hareket ediyor. R çoktan yataktan çıkmış. Eğer yeterince dikkatle dinlersem bahçeden gelen çekiç seslerini duyabiliyorum.

Sözcükler merdivenlerden yukarı çocukluktaki onca mıknatıslı harf gibi yükseliyor. Son aşama, uygarlık, felaket, insani yardım.

Onunla bahçeye çıkınca Z ağaçların altında gözlerini açıyor ve gözleri bulutlanıyor. Başını öpüyorum ve birlikte R'yi seyrediyoruz. Bahçenin dibinde yalnızca bir yığın kalas var, ev yok.

N, R ve bazen de G'nin arabayla erzak almaya gittiği zamanları seviyorum. Bütün o kuyruklar, kıtlık ve kavgalar yüzünden saatler alıyor. Z var diye ve bedenim iyileşmeye çalıştığı için ben muafım.

Z bazen ben okurken ya da film seyrederken (asla haberleri değil) benim üzerimde, bazen (komşuların bağışladığı) bebek arabasında uyuyor ve yol yol sarı lekeli zıbınını banyodaki lavaboda yıkıyorum.

Kakalar küçük hayvancıklar gibi delikten aşağı yüzüyor. Su ellerimin üzerinden lavaboya akıyor. Z nefes alıp veriyor. Haberlerin gürültüsü yok. Çekiç sesi yok. Bunlar sevdiğim zamanlar.

G hâlâ durmaksızın konuşuyor ama mutlu. Daha önce hiç görmediğim kadar mutlu. Savaştaki gibi olduğunu söyleyip duruyor, gerçi kendisi hiç savaş zamanında yaşamamış.

Basit şeylerden basit yemekler yapmayı seviyor. Eti azar azar kullanarak, uzata uzata yayarak bütün bir hafta yetmesini sağlamayı seviyor. Bunu söylediği zaman ev boyunca uzatılmış, musluğu kapı kulpuna, sandalyeyi şömineye bağlayan tendonlar aklıma geliyor yalnızca.

G'yle ne konuşacağımı hiçbir zaman bilememiştim, ama şimdi Z'nin poposunu okşayıp G'ye gülümsüyorum. Z hayatıma bir anlam verdi.

Bugünlerde hayatın çoğu bir gemideymişiz gibi hissederek geçiyor. Hastane gemisinden sonra kayınpeder-kayınvalide gemisi geldi ve küçük kamaramız bütün dünyamız oldu.

R inşa ediyor, ama kalas yığını olduğu gibi duruyor.

Alışverişten dönmedikleri gün güzel bir gün: güneş yeşil yaprakların arasından görünüyor ve bebek görünür bir şekilde şişmanlıyor.

Çorbayı ısıtıyorum ve saat geç olunca tencereyi ocağın arkasına ittiriyorum.

Z'ye şarkı söylüyorum. Gökyüzünün loşlaşıp tamamen kararmasını seyrediyorum.

Yatıyoruz. Onu sepetine koymak yerine yanıma yatırıyorum ve burnum, nabız gibi atan şakağına dayalıyken uykuya dalıyorum.

Ve o gün rüzgâr tarlaların içinden bir hesaplaşma içindeymiş gibi hızla esecek, anneler çocuklarını tutacak ve çobanlar koyunlarını kaybedecek.

Sabah olunca her şey, kamp yaptığımız eski günlerde olduğu gibi boş ve tuhaf görünüyor. Kendimi, yavrusu boynuna sıkı sıkı tutunmuş bir ayı olarak düşünmeye başlıyorum ve o sırada arabanın sesini duyuyorum.

R ve N yavaşça arabadan iniyor. G yok. Askerler gibi, eski bir fotoğraftan renkleri solan insanlar gibi eve giriyorlar.

G yok.

Arabanın arkasında bir kurulama bezi var, buruşmuş pastel renkli kuşlar. G'nin en sevdiklerinden birisi.

Bagajda utangaç görünüşlü birkaç paket var, dağınık bir şekilde duruyorlar, kenarları birbirine ancak değiyor.

R ve N içeride sanki evi daha önce hiç görmemiş gibi oturuyorlar. Z'yi omzuma yaslıyorum ve beklendiği gibi çay yapıyorum. Bol bol şeker koyup karıştırıyorum.

Çok fazla, diyor R. Çok az.

Kargaşa, diye anlatmaya çalışıyor N, heceler masaya dökülüyor.

G hiçbir yerde yok ve mutfak onunla dolu, yüzü çaydanlığın üzerinde parlıyor, belinin şekli kavanozların çevresine sarılı.

Çaya gözlerini dikmiş bakıyorlar. R kendisininkini üflüyor. İkisi de içmiyorlar.

iii.

Z gülümsemeyi öğrendi. Onları bir anda dışarı vurdu. Ben ve R deli gibi yüzüne gülümsedik ve daha fazla tutamayana kadar gülücükler Z'nin içinde birikti. Dudakları bir anda aralandı ve aceleyle, neredeyse çılgın gibi gülücükleri ortaya çıktı.

Neredeyse diyorum çünkü o gerçekten gülümseyen, gülümsemeyi öğrenen ilk insan gibi dikkatimi çekiyor. Ya da gülücükleri bir anda ortaya çıkan.

Bu arada R gülümsememeyi öğrendi. Gülücükleri görebileceğimizden daha derinlere gömüldü. Çekiçle vurmayı da bıraktı.

Eski çağlarda okyanus, görünürdeki her şeyin üstünü kaplayana kadar yükseldi. Ağaçları, kocaman hayvanları ve hatta dağları kapladı ve buzlar onların üstünden sürüklendiler.

Z'nin yanı sıra şimdi bebek gibi bakmam gereken bir de N var ve R yorganın altından çıkmıyor. Onu bebek için yastık olarak kullandığımda bile parmaklarını ördek şekline sokmuyor. Z ağzı açık, süt ya da tuz arayarak ona döndüğünde R hiçbir şey yapmıyor.

Bebeği alıp götürüyorum. Babası gibi kokuyor.

N bazen yataktan çıkıp giyinebiliyor. Arada bir kendi kendisine yıkanabiliyor. Yemek yapamıyor. Yemeği hep G yapardı.

Onların hep eski moda bir ilişkileri olduğunu söylerdi R. Boncuklu para çantası ya da sakal ya da yuvarlak büyük gözlükler gibi. Nostaljik.

Elimden geleni yapıyorum: makarna pişiriyorum ve üstüne konserve sos döküyorum. İhtiyacım olandan fazlasını yiyorum. Eğer yemezsem suda sürüklenip gidebilirim. Beni karaya bağlayan bir tek Z var ve o hâlâ çok hafif.

Önceden satın aldığımız karmaşık bebek taşıyıcısıyla onu vücuduma bağlıyorum. Bundan nefret ediyor. Sırtı sıçrayan tılsımlı balık gibi kavis çiziyor.

Onu sanki yangından kurtarıyormuşum gibi taşımamda ısrar ediyor.

Bütün bunların altıncı gününde çekiçle bahçeye çıkıyorum. R'nin neler yaptığına bakıyorum ama bana hiçbir şey ifade etmiyor. Bir çiviye vuruyorum ve çivi tahtanın içine yamuk giriyor. Yeniden vuruyorum. Bu tatmin edici bir şey, seks ya da cinayet gibi.

Z, çimenlerin üstündeki battaniyesinden beni seyrediyor. Her bir vuruş darbesiyle irkiliyor. Duruyorum.

N artık haberleri dinlemiyor. Ya da seyretmiyor. Kimse seyretmiyor. O yüzden olan biteni uzun bir süredir bilmiyoruz. İşte böyle yapıyoruz.

Yalnızca yetenek yarışmaları gösteren bir kanal var. Bu N'nin en sevdiği program artık. Sabahları, derlemeleri gösterdikleri zaman televizyonu açıyor.

Z de bu programlardan hoşlanıyor ve orada insanı duygulandırıcı bir şeyler olduğunu yadsıyamam. İnsanlar arka arkaya öne çıkıp

sanki bir önemi varmış gibi şarkı söylüyorlar. Ağlıyorlar. Merhamet için yalvarıyorlar.

Yemeğimizi televizyonun karşısında yiyoruz artık.

Günün ilk ışıklarıyla denizden siyah bir bulut yükseldi. Fırtınanın kendilerine doğru geldiğini, bütün göğü kapladığını gördüler.

Üçüncü haftada bir ara R ayağa kalkıyor. Bir erkek olmaya karar vermiş. Yetenek yarışmasını kapatıyor. N söyleniyor ama R dolapların kapağını dramatik bir şekilde açıyor ve neredeyse boşalana kadar altını üstüne getiriyor. Televizyonda haberleri açıyor.

Haberler kötü. Kötü haber her zaman nasıl olduysa öyle, ama daha da kötü. Daha alakalı. Bunun istenmeyen bir şey olduğunu fark ediyoruz. Kimsenin hiçbir zaman istemediği şey olduğunu: haberler bizimle alakalı.

Gördün mü? diye bağırıyor R, televizyonu göstererek. Z tam da beklendiği anda ağlamaya başlıyor. Onu kaldırıp sallıyorum. Kulağına fısıldayarak şarkı söylüyorum.

Panik. Ezilme. G. Panikledi. Ezildi.

Pop şarkıları, dans ve kırık kalpler hakkında basit şarkılar söylememem Z'nin hoşuna gidiyor.

O doğmadan hemen önce her yerde çalan bir şarkı vardı. Yazın arabalardan yükseliyor, kaldırımlardan tütüyor, mısır gevreğinden fırlıyordu.

Şarkıyı Z'nin balon gibi yanağına mırıldanıyorum: eminim ki hatırlıyor.

Dans ediyoruz. Ellerim onun gevşek koltuk altlarında, odaklanmamış gözleri benimkilerle buluşuyor ve gözlerini deviriyor.

O daha içimdeyken işe gitmek için trene binerdim. Şarkı toparlak bedenimde gezinir, kulaklarımda tomurcuklanırdı.

Son âna kadar trenin hangi perondan kalkacağını anons etmezlerdi. Zaman daha hızlı geçsin diye dikkatimi detaylara verirdim; bir adamın saat kayışının altından fırlayan kollarındaki kıllar, bir kadının yeşil ayakkabılarının timsah parıltısı.

Peron numarası görününce birbirimizin önüne geçmek için hızla ileri atılırdık, bütün detaylar itiş kakış içinde kaybolurdu.

Bir seferinde birisi çarpıp beni düşürdü. Kazara diye varsaydım. Adam dönüp bakmadı.

Artık beraber uyuyoruz. Her seferinde bebeği ezmemeye, onu rüyalarımızın altında havasız bırakmamaya çalışıyoruz.

Gece olunca R'nin ağzından daha fazla kelime çıkıyor. Haberlerin ona ait yorumu kare odayı, perdelerin çevresindeki ışığı dolduruyor.

Kalabalıklar yastığı düzleştiriyor, çarşafları buruşturup dalga tepecikleri haline getiriyor. Saatler ilerledikçe geceyi alıp götürüyorlar.

R bağırdığı zaman Z dönüyor, incecik tüylerle kaplı alnı gürültüye doğru kırışıyor.

Sabahları R artık çekiç kullanmıyor, kazı yapıyor.

Kendi sebzelerimizi yetiştiriyoruz, zaferi kazıp çıkartıyoruz*, ekolojik olarak sürdürülebilir kahramanlarız.

Konserve yiyeceklerle idare ediyoruz ve bekliyoruz.

Sular yükseldi ve yükseldi, ve sağanağın, yukarıdan gelen sonsuz yağmurun altında birbirlerini tanıyamadılar.

Sebzeler hâlâ tohum halinde. Dolapların içi gün geçtikçe daha çok ortaya çıkıyor: ahşap sırtları, eskiden hiç görmediğimiz grileşen köşeleri.

Ve evet, R, N ile yiyecek almak için gidiyor.

R, N'yi burada bırakmak istiyor ama N ısrar ediyor. Ve evet, ben bağırıp giysilerinden tutuyorum ve onlara gitmemelerini söylüyorum. Ve evet, gidiyorlar.

Yalnız geçirdiğimiz üçüncü gün Z ilk defa kahkaha atıyor. Onun üzerine eğiliyorum, babası ve dedesi hakkında duygusal olarak karmakarışık bir şarkı söylüyorum.

Z boş ağzını aralıyor ve işte sanki haftalardır demleniyormuş gibi dışarı çıkıyor: koskocaman bir kahkaha. Bu gerçekten de eğlenen birisinden yükseliyor.

* İkinci Dünya Savaşı sırasında Birleşik Krallık Tarım Bakanlığı tarafından halkın kendi sebzesini yetiştirmesi için başlatılan kampanyaya atıfta bulunuyor. (ç. n.)

Onun başını kendi başıma yaslıyorum ve kulağının hemen üstündeki, onu yemek istememe neden olan noktayı kokluyorum.

Günde iki ya da üç saat yetenek yarışması kanalını seyrediyoruz. Yerden birdenbire sebze bitebilirmiş gibi toprağı seyrediyoruz. Belki bir araba biter diye evin giriş yolunu seyrediyoruz.

Sessiz öğle güneşinde soyunup ebelerin bana gösterdiği gibi ten teması kurmaya devam ediyor, yatak çarşaflarının bizi tutmasına, kimyasalların işlevini yerine getirmesine izin veriyoruz.

İçimin belli bir sakinlikle dolu olduğu doğru. Miskinlikten mi, değil mi, bilmiyorum.

Başka hiçbir yerde görülmemiş bir beceriyle ağzını mememin ucuna götürüyor. Kolları ve bacakları hâlâ kontrolsüz olarak irkiliyor. İki kat iradesiz.

Ve yine de – işte ciddiyetle uzanıyor, kontrollü bir şekilde ağzını açıyor, emiyor ve yutuyor.

Sanki o beni besliyor; beni sabit, turuncu bir ışıkla dolduruyor.

Bedeni böyle kıvrılıyor: bir karides gibi, yay gibi, henüz doğrulmamış minik bir insan gibi.

Bir gün yetenek yarışmasını seyrediyoruz ve bardağı eviyenin kenarında kolla yakalar gibi haberleri hızla geçiyoruz. İşte bu iyiydi. Tam da böyle, yerdeki bütün o paramparça olmuş camlar, bütün o bildiğimiz parçalar önümüze serilmiş. Keskin.

Kanalları geçmeye devam ediyorum, bizi kesmeden önce onları süpürüp atıyorum: o sürat, o karmaşa, ölülerin ayaklarının sanki son bir selam verir gibi onca yağmurun altından yukarı uzanması.

Bebek bezinin kokusunu sevdiğimi sonunda itiraf ediyorum. Burada sevilecek pek az şey var, ya da her şey. Temizlediğim zaman mutfak masasının parlaması gibi.

R'nin kazdığı toprak gibi. Henüz altüst ettiği.

Z sütü öyle çok seviyor ki içerken kendinden geçiyor. Göğsümden sarhoş gibi geriye düşüyor.

Bütün hayvanlar, hareket eden her şey ölüp gitti. Suyun üstünde yalnızca bir adam ve bir kadın sağ kaldı, bedenleri tahta bir kutunun içinde saklandı.

Bir seferinde: G'nin dolabının kokusunu, çıtaların ve güve kanatlarının arasından süzülen ışığı hayal ediyorum. Z'nin ve benim, altında uzanabileceğimiz çadır gibi etekleri.

İki sefer: lavaboda G'nin rimeli, sabun için yapılmış oyuğun içinde. Hafifçe oraya yuvarlanıyor.

Onunla ilk tanıştığımda G beni dirseğimden yakalamıştı. Parmaklarımı acıtana kadar sıkmıştı.

Bana yaklaşıp bir şeyler demiş, bana teşekkür etmiş, memnun olduğunu söylemişti, R demişti.

Nefesi kilometreler ötede yakalanmış somon balığı gibi kokuyordu. Paketin üstünde yazdığı gibi, meşe üzerinde tütsülenmiş somon. Balığın ormanın içindeki bir kulübede asılı durduğunu düşünmüştüm.

Değişene kadar günlerce, haftalarca ya da aylarca asılı duran.

Televizyondaki yetenek programında yarışmacılara işkence ediyorlar. Yarışmadan atılmış gibi yapıyorlar, ayak bileklerinden tutup dipsiz kuyudan aşağı sarkıtıyorlar. Sonra hızlıca çekip gün ışığına çıkarıyorlar. Muhteşem. Büyük bir sevinç.

Hepsi bütün bunlardan on yıl, sekiz yıl, üç yıl uzakta.

Motorun sesine ve içimden kalp atışı gibi geçmesine kulak vermemeye çalışıyorum. Bu, durmadan dinlediğim anlamına geliyor. "Seni daima seveceğim" şarkısının on bininci versiyonunu dinlerken. Z'nin nefes alış verişini dinlerken: soluğu artık daha ağır, daha sağlam bir şekilde canlı.

Uyurken onu ezmekten endişelenmiyorum artık. Gece boyunca yüzen bir köpekbalığı gibi uyuyorum. Hareket etmeyi hiç bırakmayan, büsbütün dehşetle büsbütün teslimiyet arasında, karanlıktaki yüzgeçler gibi hızlı.

Bu, şimdiye kadar yiğitliğe en çok yaklaştığım zaman.

Dağların ve gökyüzünün altındaki bütün toprakların üstü örtülmüştü ve orada hiçbir şey hareket etmiyordu.

Sessizliğin onca farklı türü vardır ama anlatmak için yalnızca bir sözcük var. Evdeki sessizlik, gürültü olmayan sessizlikten başka bir şeye, pürüzlü, pütür pütür, tökezlenip geçilen bir kalınlığa evrildi.

Z değişimi hissediyor gibi görünüyor: sanki sessizlik, kalın bir battaniye gibi ağzının üstüne serilmiş ve artık uyanınca ağlamıyor.

Ya da belki de bu zaten olacaktı. Bilinç artık insanı şaşırtmıyor.

Yanağındaki ekşimiş nefesime uyanıyor: bu köpekbalığı buharı, çenemin her gece kıpırdayıp durması ona nasıl geliyor merak ediyorum.

R bana burada kalmamı söyledi.

Yiyecek konusuna gelirsek, her şeyi süt olarak düşünmeye başladım.

Suyun içinde biyolojik örnekler gibi yüzen konserve patatesler ve avcumda yusyuvarlak boncuklar gibi duran mercimekler, donmuş parmaklar gibi sosisler ve hızla hareket eden pirinçler: bunların hiçbiri sütten başka bir şey değil.

Tadına bakıyorum: tatlı ve sulu. Kışın banyodaki buhar gibi içimden buram buram çıkıyor.

Şimdilik fazlası var, içimde yükseldikçe tatlı bir acı veriyor. Bazen, Z ağzını çektiğinde, havada iki karış yay çiziyor ve beyaz bir fıskiye gibi burnunun, çenesinin, göz kapaklarının üstüne düşüyor.

Ne kadar süre hayatta kalabileceğimizi, insan sütünün kıtlıkta ne zaman biteceğini merak ediyorum. Google'da aramayı çok istiyorum.

Suyun karadan çekilip çekilmediğini anlamak için bir güvencin gönderildi, ama kuş ayağını basacak bir yer bulamadı.

Anılar sızmaya başlıyor: ofisimdeki fotokopi cihazının hafifçe gelip geçen kokusu. Makinelerle dolu soğuk oda, manastır avlusundaki gibi küçük pencere.

R piyano çalarken ellerinin derisi altındaki kemikler; kemiklerinin kıtırdamaları, örümcek gibi hızlıca hareketleri.

Buzlu margaritanın ilk yudumu; dille, boğazla, göğüsle ilk teması. Yutma anı: öylesine nihai, öylesine kesin.

Görünüşe göre bunlar bir hayattan geriye kalanlar. Kötü tatlar, güzel tatlar.

Günler artık incecik, öylesine gerilip uzatılmış ki zaman içinden akıp dökülüyor.

Bugün gibi dün de karnım toktu. Memelerim sertti ya da yumuşaktı, kendi kafasına göre çalışan bir saat gibi.

İnternet yokken, telefon çekmezken artık bu var: doldurma, boşaltma. Şişmiş memenin yumru yumruluğu. Boşalırken karıncalanması. Bu var.

iv.

Seyretmez ve dinlemezken araba geliyor. Yatak odamızın sırılsıklam ışığında uykudayım, Z göbeğimin üstüne yayılmış yatıyor, annesinin etine doğru burnunu çekiyor. Güneşte yatan iki hayvanız. Birkaç saniye için her şeyden habersiz.

R, gece yarısı bir gencin yatak odasında elinde makineli tüfekle duran bir adam gibi odanın içinde. Tüfeği yok ama nedense öyle gibi. Sanırım bunu bir filmde görmüştüm.

Buradan gitmeliyiz, diye bağırıyor, hemen gitmeliyiz.

Uyku sersemiyim; unutmuşum. R'nin sözleri bir netleşiyor, bir bulanıklaşıyor. Bir şeyler olmak üzere, diyor sanki.

Z kahramanca bir hareketle başını kaldırıyor. Ağlamıyor ama babasına bir sineğe bakar gibi bakıyor: merakla, ilgisizce.

Arabada, yanımda hiç bebek bezi olmadığını fark ediyorum. Zamanda tersine giden bir çocuk gibi her geçen gün küçülen, dolapta üst üste yığılı stok. Evde bıraktım.

Bebek bezleri, diyorum Z'ye alçak sesle. Kurbağa gibi bana yaslanmış, emniyet kemeri omuzlarının üstünden dolanıyor.

Yoğunlaşmış bokların giysilerinin içinden sızdığını, arabayla giderken kasıklarımda toplandığını hayal ediyorum.

Arkadalar, diyor R, sımsıkı ağzından kelimeler çıkarmayı başararak. Arabayı bir tankmış gibi kullanıyor.

Başımı çeviriyorum. Arka koltuğun tamamı üçerli sıra istiflenmiş konservelerle dolu. Kenarda çocuk bezi paketinin iyimser renklerini fark ediyorum ve bir an için bir zürafa boynu resmi görüyorum.

R'nin rengi sarımsı beyaz. İki hafta önce giderken giydiği kıyafetleri giyiyor. Ona bir şey sormuyorum.

Bir süre hiç araba görmüyoruz, ama burada neredeyse normal bu.

Z uykuya dalıyor, büyülü nefesi beni de zayıf düşürüyor. Bir araba gördüğümüz her seferinde R irkiliyor. Yağmur yağıyor ve sileceklerin sesi duyuluyor, ve hepsi bu. Yoldaki lambaların bazıları hâlâ yanıyor; renkleri eski çağlardan kalma gibi.

Uyandığım zaman R daha dik oturuyor ve yanaklarında hafif bir pembelik var.

Sınırı geçtik diyor ve gülümsüyor. Kelimeler birer uçurum, öbür tarafa geçemeyeceğim bir uzaklık anlamına geliyor.

Yolun kenarında gruplar halinde yürüyen insanlar görebiliyorum. Kimsenin arabasına almadığı, topluca otostop yapanlar gibi. Bazılarının omuzlarına oturmuş çocuklar var. Bazıları topallıyor.

Giysilerinin üstünde pazar günü yürüyüşleri için alınmış su geçirmez, parlak ve şık montlar var. Turuncu, mor, turkuaz. Alacakaranlığın içinden bayrak gibi çıkıyorlar.

Koltuklarımızı arkaya yatırıp bir şekilde arabada uyuyoruz, R'nin parmakları vites kolunu kavrıyor. Ellerimiz bazen birbirine dokunuyor.

Z'nin yalnızca ağzını biraz aşağı indirmesi gerek, ben de mememin ucunu ağzının içine kaydırıyorum. Mutlulukla homurdanıyor. Başka hiçbir şeye ihtiyacı yok.

Ben on yıldır öksüzüm. İkimizin de kardeşi yok.

Pencere tamamen simsiyah, büsbütün karanlık. Buradaki tek insanlarız. Gerçek şu: her zaman böyle hissediyorduk.

Bir avuç çamurdan adam ve onun ardından da kadın yaratıldı. Bir mağaraya yerleştirildiler ve dünyayı çocuklarla doldurmaları söylendi.

R bana evlenme teklif ettiği zaman dünyanın merkezindeydik. Rehber bizi yerdeki bir çizgiye götürdü. Çizginin bir tarafında suyun nasıl da huniden aşağı bir yönde, diğer tarafında da ters yönde döküldüğünü gösterdi.

Buna inanmak bana zor geldi.

Yalnız kaldığımız zaman R aranmaya başladı. Orasının iyi bir yer, iyi bir hikâye olduğunu düşünüyordu.

Bunun bir köşeye tıkılıp unutulmuş anlardan birisi olduğunu fark ettim: evlenme teklifi. İleride onu nasıl hatırlayacağımı merak ettim: ekvatorun o tuhaf, berrak sıcaklığını, bir yadigâr gibi bana doğru dönen R'nin yüzünü.

Bu yüksek bölgede hava daha soğuk ve arabanın içinde yaşamak bedenimi ağrıtıyor.

R, devletin idare ettiği ve şiltelerle kaplı tesislerden, kiliselerden ve okullardan korkuyor. Kamplara, tarlalardan bize doğru şişen beyaz tentelere güvenmiyor.

İhtiyacımız olan her şey var, diyor. Z'yi etrafta dolaştırıyor ve kollarım neredeyse yüzer gibi hafifliyor.

Okuldayken birbirimizin kollarını öylesine uzun süre aşağıda tutardık ki bıraktığımız zaman kollarımız yukarı doğru sürüklenirlerdi.

Bir seferinde parmağıma bir parça ip bağlamıştım, ta ki parmağım önce kızarana, sonra da morarana kadar.

Akşam olup Z arabanın arkasında, battaniyelerin arasına gömülüp yatınca çalılıkların arasında ateş yakıyoruz. R izcilik becerilerini kullanıyor, ben de öğreniyor gibi yapıyorum.

R'ye N'yi o zaman soruyorum ve ağır, ıslak başını kucağıma koyuyorum. Bana nasıl olduğunu anlatıyor. Her şeyin ne kadar çabuk gerçekleştiğini.

Çok uzaklardaki bir yerlerden kalan hatıralar olan buklelerine dokunuyorum. R'nin büyülü bukleleri, bebek gülümsemesi. Hiçbirisi işe yaramadı.

Gökteki her bir yıldızı görebiliyorum. Işıltılı bir aldırmazlıkla doğrudan bize bakıyorlar.

Sözcükler R'nin boğazında, göğsünde, parmaklarının eklemlerinde takılıp kalıyor. Olanları durduramamış. Bacağıma dokunan eli hafifçe titriyor.

Bu günlerde böyle şeyler iki dakika içinde olabiliyor. İki saniye içinde olabiliyor.

Meğerse G bir açıdan haklıymış, savaş konusunda. Ona hakkını hiç teslim etmemiştim.

Olanlar için R'nin kullandığı kelimelerin bazıları: boğuşma, atışma, katliam.

R bana N'nin saatini aldığını söylüyor. Bir yerlerde tutuyor onu. Takmıyor.

Z soğuk algınlığı kapıyor. İlk hastalığı. R temiz havanın iyi geleceğini söylüyor. Onu kollarında uzun yürüyüşlere çıkarıyor.

Ben arabada konserve kutularını düzenliyorum.

N buradan gitmiş değil. Sabahları ağaç kabuklarının nemli olduğu bu yerde asla olmazdı. Çimenler ıslak ve ayak basmamızı bekliyorlar.

N koca kıçını kanepeden kaldırır ve dalga dalga osuruklarını salardı. Görünüşe göre utanç duymadan. Z gibi. Kendisini kısıtlamadan.

R onu başka bir yerlerden özlüyor. N'nin onu kaldırıp havaya fırlattığı zamanlardan. Onu yakaladığı andan.

Durma belirtisi var mı diye görmek için Z'nin üzerine eğiliyorum. Kesintiyle nefes alıyor, doğumundan sonraki gibi. İçi koyu bir sıvıyla dolu.

İnsan topraktan yaratıldı ve burnuna yaşam soluğu üflendi. Soluk, nefes alana kadar bütün bedenine yayıldı ve insan yaşayan bir varlık oldu.

Bir gece Z'nin sesi hırıltılı yaşlı bir kadın ya da ufak bir köpek gibi çıkıyor. Bebek öğüt kitabından bir anı, fok havlamasıyla ilgili bir şey aklıma geliyor. Bir fokun havladığını daha önce hiç duymadım, ama bu öyle bir şey olabilir.

Z doğarken saatlerce sıkışmıştı, ama son ittirmede dalgaya kapılmış fok gibi bir seferde çıkmıştı.

Hâlâ büyüyor. Ayak parmakları, tulumunun kumaştan ayaklarını ittirip zorluyor. Kumaşı bir ekmek bıçağıyla kesiyorum. Tulumu çorapla giyiyor.

Hastalığının ikinci haftasında Z sütümü içmeyi bırakıyor. Sanki bıkmış gibi kendisini yumuşaklıktan geri çekiyor. Bütün gün uyuyor. Geceleri hâlâ bir fok.

Karanlıkta R'ye ne yapmamız gerektiğini söylüyorum. Bunu gün ışığında söylediğim zaman titriyor ve yüzü yeniden sararıp beyazlaşıyor. İnsanlardan uzak durmak istiyor, her zaman.

Kulaklarındaki sesimin hipnoz gibi işe yaramasını umut ediyorum. Arabanın içinde sırtım acıyana kadar ona doğru uzanıp gece boyunca söylüyorum ve o beni usulca itiyor.

Sabah olunca olaylar hızlanıyor. Z'nin dudaklarının kenarı hafifçe morarıyor. Gözleri daha önce hiç görmediğim bir azimle kapanıyor.

R arabayı saatte yüz altmış kilometreyle kullanıyor.

V.

Binlerce kilometre ve binlerce yıl uzaktaki bir hastaneye geri döndük.

Yıllar ileriye ya da geriye doğru uzuyor, hangisi olduğu pek belli değil. Hastane yalnızca beyaz bir çatı, içinde yataklarla sandalyeler olan geniş odalar ve kenarlarından dökülen insanlardan ibaret.

R kalabalığı görünce bayılıyor. Artık alerjisi var.

Doktorlar acil müdahale edilmesi gerekenin o olduğunu düşünüyor. Zayıf, ışıl ışıl R. Ama itiraz ediyorum ve Z'yi kucaklarına dayıyorum.

Tepki veriyorlar. Artık bunu yapıp yapmadıklarına emin olmadığımı fark ediyorum. Bir bebeğin bir şey ifade edip etmediğine. Ediyor. Tepki veriyorlar.

R'ye geceyi orada geçiremeyeceğini söylüyorlar. R rahatlıyor.

Gece tavana boş boş bakıyorum, ta ki gözlerim kazanana ve ben kapanmalarına izin verene kadar.

Z'ye iğne yaptılar ve bu onu ender rastlanır muazzam bir kederle hıçkıra hıçkıra ağlattı. Ama şimdi yine nefes alabiliyor; yaşlı kadın, ufak köpek ve fok çekip gittiler.

Çocuk, altın yumurtadan doğmuştu. Yumurta ortadan bölününce iki yarısı her şeye dönüştü: gökyüzüne ve dünyaya.

Yalnızca bir gece, diyorlar bize. Z'nin dudakları kırmızı ve yeniden dirilmiş bir yaratık gibi mememin üstüne düşüyor.

Arabaya, artık hayatımızın bir parçası olan hiç bitmeyen yolculuğa geri dönüyoruz. Hava soğuk. Z öksürüyor, yalnızca bir kere.

Yeter, diyorum R'ye ve o da arabayı durduruyor.

En iyi kampı araştırmadı. Mülteci kamplarının karşılaştırmalı değerlendirmelerini inceleyerek saatler geçirmedi. Hiçbirisini istemiyor.

O yüzden ben yeter dedikten sonra gördüğümüz ilk kamptan bir sonrakinde duruyoruz. Ağladıktan ve Z'nin horultularıyla kesilen mantıklı ifadeler karmaşasından sonra.

Ağlamaklı bir halde, konservelerle dolu bir arabayla kampa varıyoruz. R saldırıya uğrayıp soyulacağımızı söylüyor.

Ama burada doktorlar, yataklar ve ısıtıcılar var ve kış geliyor, diyorum.

Bunlar geç saatlere kadar gidip gelip söylediğimiz sıkıcı sözlerimiz.

Portatif yatakları ve bebek karyolasıyla, battaniyeleriyle, ıslak köpek ve çimen kokusuyla ulaşıyoruz 26. Barınak'a. Günde üç öğün yemek veriliyor, arka arkaya her gün.

R umduğumdan daha uzun süre dayanıyor. Oradan gittiği sırada Z nesneleri tutabilmeye çoktan başlamıştı.

Her şey yerdeki topraktan yapıldı. Ağaç, öküz, insan. Onlara merhameten sıcaklık verildi, yardımsever ve iyi kalpli olmaları söylendi.

Z, yakınına koyulan şeylere uzun uzun bakıyor. Anahtarlara, diş fırçasına. Bir yardım derneğinin verdiği oyuncağa –bu, bezden bir muzun içinden çıkan bezden bir oğlan. Z uzun uzun bakıyor ve sesi göğsünün içinde aguluyor. Gözleri hüsranla şimşek gibi çakıyor.

Hadi oğlum, diye mırıldıyor R, oyuncağı Z'nin ulaşabileceği kadar yakında tutarken. Hamileyken satın aldığım karmaşık Bebek Oyun Düzeneği'ni, dairemizin odalarında serbestçe dolaşan bütün aksesuvarlarını düşünüyorum.

Bir gün başarıyor: gereken güçle yumruk yapıyor ve muzaffer bir şekilde bezden muzu tutuyor. Bezden oğlan çaresizce sallanıyor.

Z ve ben kampa tahammül edebiliyoruz. Ben yatılı okula gitmiştim. O on altı haftalık.

Günlük görev listeleri, kurallar ve her gün yulaf lapası var: gayet İskoçlara özgü. Her çarşamba günü 4. Barınak'ta toplanan bir bebek ve yeni yürüyen çocuk grubu bile var. Uzun zamandır haftanın hangi günü olduğunun farkında değildim ama burada her sabah yemek çadırının dışında ilan ediliyor.

Ayaklarımın altındaki tarihin sağlamlığını hissetmeye ve güne, aya ve yıla bir anlam kazandırmaya çalışıyorum.

Burası hiçbir zaman sessiz değil. Z yeniden yüksek sesle ağlamayı öğreniyor. Tek öğrenen o değil.

R güneşli bir günde, kahvaltıya yardım etme sırasının bizde olduğu bir gün arabayla gidiyor. Son zamanlarda uyumuyordu. Bir zamanlar baktığım, artıkları çalıp köşede üzerine abanan yabani kedim gibi yemek yiyordu.

G ve N.

Felaket üstüne felaket –facia tavşanlar gibi ürüyor– ve şimdi de bu, yabancılarla kalabalıklaşmış geçmek bilmeyen saatler.

Nedenleri sıralıyorum.

Yalnızca aşağı yukarı bir hafta için olduğunu söylüyor. Fırsat yakalamak için diyor. Diğer seçeneklere bakmak için.

Bizim orada kalmamızı, bunun daha güvenli olduğunu söylüyor. Bol bir gömlek gibi üzerinde bir rahatlık var.

Gözden kaybolana kadar arabaya bakıyorum. Bütün detaylarını aklıma yazmaya çalışıyorum.

Oradan ayrılmadan önce elini bir maske gibi yüzümün üstüne koyuyorum. Bir anlamı olmasa da bunu yapıyorum. Kokular saklanamasa da yapıyorum.

İlk adam ve ilk kadın karşılaştılar ve tek beden oldular: çıplaktılar ve utanç duymadılar.

Z şimdiden yuvarlanmaya çalışıyor. Çıplak elleriyle bir arabayı devirmeye çalışan birisi gibi görünüyor. Olanaksız bir iş.

Anneler, çocukları tehlikedeyken bazen insanüstü güçler geliştirirler. Buna histerik güç denir.

Z kendi karyolasında uyumayı reddediyor. Burada yalnızca tek kişilik yataklar var, o yüzden bir yatağı paylaşıyoruz, Z kolumun içine kıvrılıyor ya da karnımın üstüne yayılıp yatıyor.

R gittikten sonra insanlar benimle konuşmaya başlıyor. Gözlerimiz hâlâ çapaklıyken ve rüyalardan uyanıp yulaf lapasını kaşıkla yerken. Kucağında bebek olan başka bir kadın. Kahverengi saçlı ve yüz hatları çökük. Adı P.

Yeniden dinlemeye alışmak zor. İlk birkaç seferinde bir deniz kabuğunu tutar gibi kulaklarımda uğultudan başka bir şey duymuyorum.

P bana R'yi soruyor. Ona R'nin uzaklaşmak istediğini anlatıyorum ve P başını sallayarak onaylıyor. O kendisininkini sınırın güneyinde kaybetmiş.

Kargaşada, diyor. Bu, insanların kullandığı kelimelerden bir tanesi.

Bebeği, kocaman kafası ve dimdik gövdesiyle bana korkunç bir şekilde büyük görünüyor. Bebek sekiz aylık.

Z beslenmek için gecede yaklaşık otuz sekiz defa uyanıyor. Bunun ne anlama gelebileceğini merak ediyorum.

Her seferinde: çığlık atmaya başlamadan önce ağzına ulaşmak için el yordamıyla ufak bir yarış yapılıyor.

Soluk soluğa sıkı sıkı tutunuyor ve karanlıkta nefes alıp verişi yavaşlıyor. Onunla birlikte dünya da dev bir körük gibi bir şişip bir sönüyor.

Dışarıya doğru: karelere bölünmüş kampımızı çevreleyen tepelere kadar. Sınıra kadar. Geriye her ne kaldıysa oraya kadar.

İçeriye doğru: nemli çadırdan içeri. Çevremizdeki her bir hacimli yığından, her bir birikmiş nefesten içeriye doğru.

Öğle yemeği zamanı P'nin bir grup başka kadınla birlikte oturduğunu fark ediyorum. Hepsinin de bebeği var.

Londra'da kadınlar hamileyken kulüplerde toplanıyordu, doğumdan sonra da gruplarıyla birlikte etrafta dolanıyor, tekerlekleri hava basınçlı çocuk arabalarını ayaklarımızın altında dolaştırıyorlardı.

Asla onlar gibi olmayacağım diye kendime söz vermiştim.

Dört ya da beş yaşındayken komşumuzun çocuğuyla balonları suyla doldurur, onları çocuk gibi evlat edinirdik.

Onların şeffaf mavi ya da yeşil göbeklerini okşardık. Onlara isimler verir ve küçük havlulara sarardık. Üzerlerine iki göz ve bir yarım daireyle surat çizerdik.

Gidip yanlarına oturuyorum. Onlar kocasız kadınlar. Sütleri damlıyor, yorgunlar, saçlarında yol yol beyazlar var ve kot pantolonlarının dizleri yırtık.

Z dişsiz ağzını açıp gösteriyor ve bir çay kaşığını etrafta sallıyor. Bu sosyal becerilerinin en üst düzeyi.

Kaşık neredeyse O'ya, iri ve nazik görünüşlü bir burnu olan kadına çarpıyor. Kadın bunu umursamıyor.

Kaç yaşında? diye soruyor kadın ve her şey böyle başlıyor.

Yeni yürüyen çocuk grubunda Z'nin hayatında hiç görmediği kadar çok oyuncak var. Çok keyifli görünüyor, renklerin ve şekillerin karşısında suratını çarpıtıyor, her şeyi ağzındaki dipsiz boşluğa götürüyor.

Ona normal bir çocukluk yaşatıyorum, diye düşünüyorum kendi kendime.

Yulaf lapasını suyla yapmaya başlıyorlar. Eklenecek süt yok. Şikâyet etmememiz gerektiğini biliyoruz, ama bu tuhaf bir şekilde bulamaca, Victoria Devri Günü'nde sınıf arkadaşlarıma fırlattığım şeye çok benziyor.

Öğle yemeği sulu çorbaya dönüyor. Kişi başı bir dilim ekmek.

Tek gerçek yemek akşamları veriliyor.

Geceleri midem elini uzatıp daha fazlasını istiyor.

Küçük kuş güle güle sana, baban gitti avlanmaya, diye şarkı söylüyorum Z'ye.

R'yi sahilde tek başına, girdap yaparak yeni yükselmiş bir denizin önünde hayal ediyorum. İnsanlar, kayıp bir kişi eğer hâlâ hayattaysa bunu hissedebildiklerini söylüyorlar ve ben de bütün gücümle bunu deniyorum.

Birincisinin kemikleri dallardan, kanı nehirlerden, gözleri aylardan ve ruhu ateşten yapılmıştı.

İnsanlar çantalarını toplayıp kimse fark etmeyecekmiş gibi sessizce oradan ayrılmaya başladılar. Bunun, bizim payımıza daha çok şey düşeceği anlamına gelmesi gerekir, ama her gün başkaları geliyor, barınakları nefesleri ve acılarıyla dolduruyorlar.

Altı yaşındayken komşumuzun keçisinin yavruları olmuştu. Birbirinden belli belirsiz farklı olan iki yavrunun minicik, tebeşir gibi boynuzları ve dingildeyen bacakları vardı. Komşu kız ve ben onları biberonla beslemiştik.

Ya da ben öyle hatırlıyorum. Lastikten memeyi uzun, tüylü dudaklarının arasına ittiriyorduk. Düğme iliği gibi gözlerinin içine bakmaya çalışıyorduk.

Sonunda Z bir gün başarıyor. Eşyaları ortadan kaldırmak için onu üç dakikalığına yatağın üstüne bırakmıştım. Hiçbir şey ortada bırakılamaz.

Hayatımızdaki bütün o dakikalar içinde, son dönüm noktasında uzmanlaşmak için o üç dakikayı seçiyor.

Yatakta dönüp yere düşüyor ve evrene karşı duyduğu hayal kırıklığını hiç durmadan etrafa savurarak, zaferini bir ağlama duvarı altında eziyor.

Ben korkunç bir anneyim diye düşünüyorum, zarar görmemiş bedenini kendi bedenime gömerek. P geliyor, O da geliyor ve bana bunun doğru olmadığını söylüyorlar. Herkesin başına gelebilirdi bu.

Hamilelik testindeki yalnız çizgiler bir başarısızlık gibi, tekil bir sadelik gibi görünüyordu.

Her seferinde hamile olduğumu düşünüyordum. İşyerinde, bilgisayarda yazarken kolumun üst kısmıyla göğüslerime bastırıyor, acıyor mu diye bakıyordum.

Bir ay, süpermarketten alınmış bir testte olabilecek en zayıf çizgi gözüktü. Sonra, günler geçti ve bir hastalık gibi, bir defin gibi kan aktı.

Elimi meyvesiz karnıma koyup yasını tuttum.

Umut dolu ve R'nin sessiz göğsüne ağlayarak geçirdiğim sekizinci turdan sonra internete baktım. Benim gibilerine, diğer insanlara ihtiyacım vardı. Onları pembe fon üstüne mor yazılı forumlarda buldum.

İhtiyacım olan hikâyeleri buldum. Yeni bir dil buldum. Bayançakal79'un KŞP (kocaman şişman bir pozitif) sonuç aldığı günü okudum. Güveç pişirmiş. Gazı varmış. Koku duyusu artmış. Kendi semptomlarımı arayarak bu hoş öykülerin arasında sinsice dolaştım.

Bu kadınların mutfaklarına özendim. Amerikalı hobilerini, yağda kızarmış tavuklarını ve yorganlarını arzuladım. Bu kadınlar büyük arabalar kullanıyordu. Onları hamile bırakmaya çalışan iri kocaları vardı. Bunu başarıyorlardı.

Tanıdığım insanlar oradan ayrılmaya başlıyor. P ayrılıyor. Altmış beş kilometre kuzeyde, daha fazla yiyeceğin olduğu, daha iyi bir kamp olduğunu söylüyor. Birisi onu arabayla götürmeyi teklif etmiş.

O, ayrılmıyor. Bizim barınağımıza, beş yatak ötesine taşınıyor.

Bebeği C, Z ile aynı yaşta. Birbirlerine ilgi gösteriyorlarmış gibi yapıyoruz.

Yalancı mide bulantısıyla geçen, ağzımda demir para tadı duyduğum ve kelebeklerin kanat çırpışı gibi tekmeleri hissettiğim yirmi dördüncü turdan sonra R bir doktora görünmeyi kabul etti.

Doktor, bağışçılar ya da ameliyat olmadan ya da ilaçları basmadan fazla umut olmadığını söyledi.

Bir sonraki ay hiçbir semptomum olmadı. Âdetim iki hafta gecikince test yaptım: umutsuzca, gelişigüzel, profesyonel rahatlığıyla.

İkinci çizgi bağırır gibi derhal kendisini gösterdi.

O'ya oradan ayrılamayacağımı söylüyorum. R'yi beklemeliyim.

Gerçek anlamda ilk soğuk gece. Gece boyunca Z'yi nefesimle sarıyorum. Sıcak patatesler gibi.

Sonra haber geliyor. Yemek çadırında gerçek bir duyuru. Z'nin kafasına küçük bir parça lapa döküyorum. Bunu fark etmemiş gibi görünüyor.

Bize panik yapmamamız söyleniyor, ki bu gelmiş geçmiş en çok panik tetikleyen talimat.

Sessizce eşyalarını toplayanlar, gürültüyle toplamaya başlıyor. Hararetle topluyorlar.

Kelime kırpıklarına, şaşkın fısıltılara kulak misafiri oluyorum: baskın, kesinti, artış. Tepenin üzerinde bir hızlılık var, tepeleri hızlıca dönüyor, bize doğru ilerliyor.

Burada sınıra fazlasıyla yakınız, diyor O. O ve C'nin yüzünde aynı ifade var, dudaklarını büzmüşler ve gözleri çözemediğim bir şeyle dolu.

Hamileyken onun içimden çıkıp dökülmesini, umumi tuvaletin titreşen sularına düşmesini ya da bir gün işteyken pantolonumdan aşağı kayıp gitmesini bekleyip durdum.

Ancak kovboy gibi hantal hantal yürümeye başladığım zaman bir bebeğim olacağına inandım.

Eğer istersek bizi daha kuzeye götürecek otobüsler var. Havlu kumaştan çok renkli koltukları olan şehir içi otobüsleri.

Giderken bütün yol boyunca arabayı gözlüyorum. Sanırım eğer R'yi görürsem otobüsten atlayıp kollarımı sallayacağım.

Bu kötü bir plan, ama elimde başka hiçbir şey yok. Z ve C uyuyorlar. O, gözleri kapanana kadar pencereden dışarı boş boş bakıyor.

Rüyalarında bana tanıdık gelen bir şekilde titriyor.

Ayakta uyuyan atlar gibi yarı uyanık kalmayı öğrendik. Histerik güç.

Seyrediyorum. Yanımızdan tek bir araba bile geçmiyor.

vi.

Sabah olunca güneş herhangi başka bir günde olduğu gibi içeri vuruyor. O, bana hatırlamamı söylüyor: ne olup bittiği konusunda güneşin hiçbir fikri yok.

O bunu güven verici buluyor. Ben bulmuyorum.

Ben kanca burunlu, dolgun kalçalı O'yu güven verici buluyorum. Her yerde insanlar bütün açılardan manken gibi görünmeye başlarken o bunları korumuş.

Herkesin gıpta ettiği kalçaları, bir bakıma bize umut da veriyor. Aramızdaki geçmişin bir işareti onlar.

O'nun yalnızca kalçaları değil fikirleri de var ve hava kararddığı zaman bunları kulağıma yağdırıyor.

Onda hissettiğim şey şu: plan yapma, strateji. Bunlar, bütün o düşüncelerle yavaşlayan kanını yoğunlaştırıyor.

Bu açıdan R'ye benziyor. Ellerini sıkı sıkı tutuyorum ve ona olmaz diyorum. Güzel fikirler, ama olmaz.

Beşinci dünya, birinci gölün kabarcıklarının içinden ulaşılabilen, hayal edemeyeceğiniz bir yer. Oraya giden yolu hepimize gösterecekler – henüz değil, yarın.

Ben, Z, O ve C. Bebekler memelerimize yapışmış emerken yan yana yarı uyuyoruz. Altı aylıklar.

Burada, her şeyin yetersiz olduğu bu yerde dik oturmayı öğrendiler. Sırtlarını düzleştirdiler. Ekmeğimizi tutup yakalamaya çalışmaya başladılar.

Büyük ihtimalle R'nin bizi bulamayacağı kadar uzağa geldik. Vadileri geçip ağaçlarla kaplı tepeleri aştık. Ama belki de R, çocukların korsan haritası gibi geçtiğimiz yolları belirleyebilir, oradan buraya. Küçük kırmızı kesik çizgilerle.

Burası, orasının fakir hâli; olanaklar öylesine kısıtlı ki farkında olmadığımız önceki şansımıza gülüyoruz. Belki de bundan sonra böyle devam edecek. Her birkaç ayda bir, geçmiş hakkında, şimdiyle kıyaslandığında ne kadar iyi olduğuna dair yeni bir fikrimiz olacak.

Ne söyleyebilirim ki? Hava kasvetli ve soğuk. Görünmeden her yere ve her şeyin içine sızan bir ürperti ve can sıkıntısı var, en belirgin şey bu.

Bizim için sağlam olmanın yeterli olduğunu fark ediyoruz. Kollarımızın ve bacaklarımızın yerli yerinde olmasının. Bilincimizin yerinde olmasının. Memelerimizde hâlâ süt olmasının.

Bir şey keşfettik: matematik bizden yana.

Ben iki bebekle kalabiliyorum, O da bağışlanmış eski diş fırçası ve ona tahsis edilmiş sabun kalıbıyla kuyruğa girebiliyor.

İki kere popo siliyorum, ufak şeyleri dört elden uzak tutuyorum, yirmi tombul ayak parmağıyla oyunlar oynuyorum.

Bebekleri birlikte bir battaniyeye koyuyoruz ve yüzlerimizi onlarınkine yaklaştırıyoruz. Onlara şarkı söylüyoruz, ta ki birileri bize sesimizi kesmemizi söyleyene kadar.

Altlarındaki bezi çıkarıyoruz ve tekmelemelerine izin veriyoruz, bacakları eski tablolardaki kumaşlar gibi, her bir kıvrım mürekkep çizgisi gibi açık ve kesin.

Onların küçük bedenlerinden ve artık kayıp giderek şekil değiştiren, bir günü bir diğerine dönüştüren zamandan başka bir şey yok.

İçinden yürüyüp gidiyoruz. Hikâyelerimizi bozuk para verir gibi birbirimize anlatıyoruz.

O, eskiden Surrey'de İngilizce öğretmeniymiş. Eşinden çok çabuk ayrı düşmüş, ilk birkaç hafta içinde. Neredeyse bebeğine hep tek başına bakmış.

Ona, gözleri Z'nin yüzünde ortaya çıkan R'yi anlatıyorum. Ona nasıl tanıştığımızı, ne kadar çabuk yatağa atladığımızı anlatıyorum.

Kendimi ona detayları anlatmak isterken buluyorum: bir zamanlar bana ağzının şeker gibi ne kadar leziz geldiğini. Bir zamanlar göğsündeki oyuğun tam da bir başı yaslamak için gereken yeri sağladığını.

O, geçmiş zamanı kullandığıma işaret ediyor.

Bebeklerin birbirinden hastalık gibi huzursuzluk kaptıkları bir günde oradan ayrılıyoruz. Parmaklarını kemiriyorlar. Kollarımızdayken kıvranıyorlar. Ağızlarından berrak, uzayan sıvılar damlatıyorlar.

İki adam – D ve L – yola çıkıyorlar ve O, bizim de onlarla gideceğimizi söylüyor. Altın fırsat, diye bana satıyor. Petrol şansı.

Bu yabancı adamlardan, D ve L'den yalnızca birkaç karış uzaktayız. Benim, direksiyonu ele geçirmeyi içeren başka bir planım var.

Ciltleri kaba ve yaralı görünüyor, kızarmış lekelerin içinden tek tük sakalları çıkıyor. Z'nin ipek gibi yuvarlak yanaklarıyla karşılaştırıldığında elli yaşında görünüyorlar ama aslında gençler.

Beş yaşındakiler gibi birbirleriyle şakalaşıyorlar, her dalga geçtiklerinde bunun altında yatan alışkanlık olmuş cesaret tanıdık geliyor.

O, bu adamlar söz konusu olduğunda bebeklerin bizi gayri-kadın yaptığını düşünüyor. Onların bizi güvende tuttuklarını düşünüyor.

D'nin ense kökünde bir yerlerde derisi yumuşak görünüyor. Bize eski hayatını anlatıyor.

Eskiden reklamcıydım, diyor. Bu ifadelere, gençlerin emeklilerin dilini kullanmasına alışkınız.

İşe gidiş yolunun çılgınlığını ve arkadaşlarını, dışarıda geçirdiği geceleri ve geri döndüğünde onu bekleyen sessiz dairesini anlatıyor.

Sözcükleri içinden geçtiğimiz manzaranın şeklini alıyor, ağaçların çevresini sargı bezi gibi sarıyor, terk edilmiş evlere yeni örümcek ağları gibi yerleşiyor.

Bir kontrol noktası.

Sanki başından beri neler olacağını biliyormuşuz gibi hepsine ne kadar da çabuk alıştık.

Bir sır: bebeğim olunca korkularım bitecek sanıyordum.

Ben küçükken annem bana benim için öleceğini söylemişti, tabii ki. Ona hep sorardım. Onu denerdim.

Her şeyin son bulacağı korkusu beni uyandırıyor, beni nefessiz bırakıyordu. Beni aciz hale getiriyordu. Bir bebeğin bunu bitireceğini sanıyordum. Bana uğruna ölmeye değecek bir şey vereceğini sanıyordum.

Kontrol noktasını çabucak yazmak istiyorum. Çabucak yazıp kurtulmak.
Bizi arabadan zorla indiriyorlar, bebeklerin bizi güvende tutacağı doğru değil gibi görünüyor, bize kaba davranıyorlar ve üstümüzü arıyorlar ve giysilerimizi çıkarttırıyorlar.

Şimdi görüyorum ki genç adamlar birer oğlan. Derileri rüzgârda parlak beyaz.

Güneş ışığı altında kollarını iki yana açmış bir meleğin durduğunu gördüler. Melek uçan bütün kuşlara seslendi ve onlar da geldiler.

Gece için boş bir evde duruyoruz. Hepimiz aynı odada uyuyoruz ve bunu hiç düşünmüyoruz bile.

Keşfe çıkmak, oradan kaçmış birisinin çekmecelerini gözden geçirmek istemiyoruz.

Kaçışı, ya da kaçışın nedenlerini hayal etmek istemiyoruz.

Yirmi dört saat içinde D ve L'yi sevmeye başladım. Derin derin uyuyorlar.

Mümkün olan son âna kadar onlara tekneden söz etmiyoruz. Bu, O'ya ait bir bilgi, onun sahip olduğu, öğretmen okulundan bir arkadaşından aldığı bir şey.

Bağlantılar, iletişim ağı kurma, bunu yapabilen insanlar. Paylaşım.

O ve ben birbirimizin düşüncelerini okumaya başladık. O bunun sütten geldiğini düşünüyor.

Bazen iki bebekle birden uyuyorum; ikiz annesi gibi bir o tarafa, bir bu tarafa dönüyorum. Meme emmeleri neredeyse aynı.

C eskiden daha sert emiyordu, hepimiz aynı kokmaya başlamadan önce.

R'nin bunu onaylayacağına emin değilim. Nereden onaylayacağını, ya da hâlâ onaylamak diye bir şey olup olmadığını bilmiyorum.

O başka bir boyutta, bütün düşünebildiğim bu. Belki de piksellenmiş bir dünyada. Ya da yavaşça uzayın derinliklerine sürüklenen mavi-siyah renkli bir galakside.

Ben çocukken, bir mıknatıs şeridine hafifçe tutturulmuş bir sıra bıçağımız vardı. Vakti zamanında bir tanesinin düştüğü muşambada derin bir kesik oluşmuştu.

Farkında olmadan güç bela tırmanıp bıçakları alır mıyım diye merak ediyordum. Bunu uykumda yapar mıyım acaba diye.

Gecenin dumanı altında, yatma zamanını takip eden o kocaman

karanlık boşlukta bir tanesini kendime saplar mıyım diye merak ediyordum.

D ve L'den bizi arabayla sahile götürmelerini istiyoruz ve bir-iki gün için neredeyse tatile çıkmış gibiyiz. Akıntılı denizi ve döşemelik kumaş gibi yoğun bulutlarla dolu gökyüzüyle bir İskoçya tatili.

Kumsallar bomboş, tabii ki. Bunun bir zamanlar iyi bir şey olduğunu hatırlıyoruz.

Bir insan öleceğini anladığı zaman dünyanın birdenbire kendisi hâline geldiğini okumuştum.

L'nin onu kollarının altından tutması Z'nin hoşuna gidiyor ve yuvarlak göbeği bir keşişinki gibi dışarı fırlıyor. Ayak parmaklarını kumun içine gömüyor ve bana gülücükler gönderiyor. Sanki yeryüzü lastikten yapılmış gibi zıplıyor.

Burası yağmurla ya da yıldırım çarpmasıyla, ya da deri hastalıkları yüzünden ölenlerin yeri. Burası çiçeklerle ve dansla dolu bir yer.

Onlara söylemek O'nun fikri. Bu konuda o benden daha iyi.

Yiyeceklerinden birazını bize verdiler. Ta R'den kalan zuladan buna ekleyeceğimiz az şey vardı. Ama çoğunlukla biz onlardan aldık.

Artık gerçek anlamda dört kişiyiz; bebekler tabaklarımızdan yemek yiyor ve soğuk kuru fasulyeleri dişsiz ağızlarıyla çiğneyip

yutuyorlar, ve fasulyeler şişip yeniden yukarı çıkarken artığa bakıp yüzümüzü buruşturmamaya çalışıyoruz.

Bizim ne işe yaradığımız en başından beri belirsiz. Uzak tutucu olarak bebeklerin varlığı işe yaradı. Ya da L ve D iyi oğlanlar. Kesinlikle bu.

O yüzden onlara söylüyoruz. Ama ancak onu uzaydan gelen bir gemi gibi bize doğru gelirken görünce söylüyoruz, o uzaktaki tek şey, uçsuz bucaksız boşluktaki bir nokta.

İnsanın çocuğu olduğu zaman korku aktarılıyor, bunu annem bana söyleyebilirdi.

Bir açıdan korkunun katlandığını söyleyebilirdi.

D ve L gelmek istemiyor.

Ender görülen bir an için O'yla benim dilimiz tutuluyor; birbirimizin bebeklerini tutuyoruz ve denizle kumun siyah ve beyazında renk serpintileri var.

Tekne olabildiğince yakına geliyor.

Giysilerimizi yukarı sıvayıp suya giriyoruz. Deniz, kafamın her yerine akın ediyor.

C'nin kolları boynuma dolanmış. Yüzümü onun ipeksi cildine yaklaştırıyorum. Onu içime çekiyorum.

vii.

Su, Z'ye geldiğimiz yeri hatırlatıyor.

Z teknedeki en rahat insan, yumuşak yumuşak bana yaslanmış, teknenin sallantısı yanaklarını dalgalandırıyor.

Diğerleri onu arzusuyla seyrediyorlar, sanki onun rahatlığını yakalayabilirlermiş gibi.

C buna dayanamıyor. Feryatlarını ağzından doğruca denize salıyor. O, onu güneye doğru tutmayı akıl etti. C'yi hâlâ duyabiliyoruz, ama bu şekilde sesi arkamızdan akıp gidiyor. Motor sesi gibi.

D ve L, artık onları göremeyeceğimiz ona kadar bize el salladılar, toprağın ve gelgitin düz çizgisine karşı yalnızca onlar var.

Birkaç kilometre boyunca onların krem gibi beyaz ve arayış içindeki kol ve bacaklarının dalgaların içinden yüzeye çıkmasını bekliyorum.

Güneş parıldıyor, gittikçe alçalıyor ve Z uykuya dalıyor, başı çenemin altına sokulmuş. Az sonra gece yapılan deniz yolculuğundayız.

İnsan en çok bu kadar yaklaşabilir: boşluğa, hiçliğe, denizin dalgalı siyah ağzına ve gökyüzünün kavisli siyah sırtına.

Şimdi yıldızların bir anlamı var sanki. Onlar birer harita.

Z karanlığı seviyor, suyu da. Gözlerini onlara açıyor.

Öteki dünya okyanusun altında, kırk bin fersah aşağıda olacak. Orada acı olmayacak, ölüm de, yas tutmak da.

Diğerleri O'nun üniversiteden arkadaşı H, onun karısı F ve çocukları B ile W.

Ailecek yolculuk, diyor O, teknenin diğer tarafına düşe kalka geçerken. Çocuklar onu tanıyormuş gibi bacaklarına tutunuyorlar.

Z'den çok çok daha büyükler. Onlar başka bir canlı türü. Kolları ve bacakları böceklerinki gibi uzun ve gözleri bir şeyler tarafından genişletilmiş gibi kocaman.

Akşam olunca annelerine yaslanıp uyuyorlar, onun içine karışamayacak kadar büyükler. Sert kafataslarını onun kemikli omzuna dayıyorlar. Başları düşünce irkiliyorlar ve sonra aynı şeyi yeniden yapıyorlar.

F bizden daha çok korkmuş görünüyor. Ağzı korkuyla büzülmüş.

O, kamptaki bütün o gecelerde kulağıma adanın güvenli olduğunu fısıldıyordu.

Çevremizde elli kişinin kımıldandığını, onca zamandır saklı tuttuğumuz insan kokularının gerçekliğini hissediyorduk.

Bunların hiçbiri orada yok, diyordu O.

Mesaj almanın bir yolunu biliyordu. Oraya giden birisini biliyordu. Birisini tanıyordu. Kulağımdaki sıcak sözcükleri ısrarcıydı, yabancı nefesi coşkuyla bangırdıyordu.

Orası güvenli, diye tekrar ediyor H, kolları ipleri çekiyor, kulpları çeviriyor; kumaş, rüzgâr ve ahşabın sonsuz oyalamasıyla uğraşıyor. Şimdiye dek hiçbir zaman anlayamadığım, en karmaşık düzenek.

Artık güvendeyiz. Belki sonsuza dek değil. Sözcükleri çakıl taşı gibi yanlara savuruyor, parmaklarıyla teknenin kenarına hafifçe vuruyor. Bu işte iyi görünüyor. Bronzlaşmış. Sağlıklı.

Orada bal gibi tatlı meyveler dudaklarınıza altın gibi dokunacak. Güneş ışığı sizi yatırıp kutsayacak ve ay ışığı kemiklerinizi dolduracak.

Sabah, tuzlu güneş yeni doğarken oraya varıyoruz. Z bir şeylerin farklı olduğunu biliyor. Beni kolları ve bacaklarıyla şaşırtıcı bir güçle itiyor. Yere inmek istiyor.

Sahilde başını eğip poposunu yengeç gibi kaldırıyor. İnci gibi beyaz ellerini havaya dikiyor ve ağzını kumla doldurmasını engellediğim zaman çığlık atıyor.

Onu suyun üstünde tutuyorum. Dalga sedef gibi cildinin üstünden geçip köpüklü akıntısıyla her bir kum tanesini yıkarken seyrediyoruz.

Ev bunun için yapılmış, dünyanın üretebileceği en yüksek deniz ve en güçlü rüzgâr için.

Pencerelerinden kilometreler boyunca bir tek bunlar görünüyor. Parıldayan yeşil-gri-mavi dehşet. Akşamları turuncuya dönüp sonra yok olan.

İlk gece Z durmadan ağlıyor. Onun gürültüsü içinde kayboluyoruz.

O ve C yan odadalar. Burada birbirimizden ayrıldık, dokununca beden gibi hissedilen, yoğun, içi dolu duvarların arkasına gizlendik.

Ortaçağ tablosu gibi göğsümü elimde tutuyor, mememi onun kenetlenmiş ağzına ittiriyorum.

Sahip olduğum yalnızca bu var. Elinden yalnızca tek iş gelen bir anneyim.

Başını çeviriyor. İlk defa ağlayıp ağlayıp kendisini tüketiyor, her bir iniltiyle kendisini bilinçsizliğe sürüklüyor. Uyuduğu zaman yanaklarının kızarmış kayıtsızlığına bakıyorum.

Ağlaması, uzaktaki bir tehlike işareti gibi ve aklımdan çıkan, kapatmayı unuttuğum bir şey gibi kulaklarımda çınlıyor.

Burası karın asla yağmadığı, gök gürültüsünün ve şimşeğin olmadığı bir yer. Bütün günler sessiz, ve berrak bir ışıkla kaplı.

Ağzındaki yeni beyaz pırıltıyı, içeride bekleyip sonunda dışarı çıkan tümseği O, benden önce görüyor. Bu bir diş.

Korsan haritasını artık göremiyorum. Banyodayken Z'nin göbeğinde parmaklarımla R'nin adımlarının izini süremiyorum.

Şimdi Z'nin bir küveti ve bir odası var. Sanırım o sahici bir oğlan. Kaosun içinde sürüklenen bir kukla değil artık. Gerçek bir varlık.

Kısa zamanda F'yi seviyorum; kolunun üzerini gevşekçe saran giysisinden, tabağıma yahni koyarken ileriye uzanışından hoşlanıyorum.

Uzun boylu çocukları, onların rahat unutkanlıklarını da seviyorum. H'yi çok fazla sevmemeye dikkat ediyorum.

O'yu istediğim kadar çok sevebilirim, sahilde kollarını sallayarak yürümesini ve bebeklerimizin onun kalçalarına tünemelerini. Her biri bir kalçasına.

Z kalbime bir şey yapmış gibi görünüyor. Onu gevşetmiş gibi. İçinde bir boşluk açmış gibi.

Z ve C küvetin içinde oturuyorlar, ciltleri ayna gibi bizi yansıtıyor. Musluklar damlatıyor. Günlerden pazar sanki.

Z ve C oturuyorlar ve biz de düşmesinler diye kolluyoruz. Ellerini çırpıyor, ucu ucuna ıskalıyorlar. Geriye kaykılıyorlar. Onları yakalıyoruz.

Buharlı camların ardında ada devam ediyor, ağaçları esintide kabarıyor, rüzgâr aldırmadan tepemizde girdap yapıyor.

Her tarafta tahribat var. Yüzlerce ya da binlerce yıl öncesinden başka kaçakların kalıntıları, diyor H. Keşişler, münzeviler, saçlarında arılar uçuşan vahşi adamlar.

Artık neredeyse kesinlikle boş, diye anlatıyor H. Ne olur ne olmaz, fazla uzağa gitmiyoruz.

Çok uzaklarda ve denizlerin altında kalan bir kitaptan eski bir öğüt, onlar uyuyunca uyuyun diyordu.

Ama Z uyur uyumaz ve kapıyı kapar kapamaz hayatta daha önce hiç olmadığım kadar uyanığım.

Beyaz duvarlarda bir cana yakınlık, üzerlerinde yüz desenleri ve her gün artan başka şekiller var. Yatağımıza yakın bir yerde yaşlı bir kadın duruyor. Sanki sakalları var.

Boyanın dokusunda R'yi bulabilir miyim acaba diye düşünüyorum. Ya da bu şekilde ona bize doğru gelen bir yol çizebilir miyim diye.

Onun yüzünü görmeye çalıştığımda kafamda canlanan tek şey geceleri kel kafasını boynuma yaslayan Z. Orada bir yerde R'yi özleyip özlemediğini merak ediyorum.

Sinir hücreleri arasındaki iletişim elektriksel mesajdır, değil mi? Kuzey ışıkları gibi renk patlamaları ya da kilometrelerce aşağıda ve tam da içimizde yüzen derin deniz yaratıklarıdır.

Geceler hızla geçiyor ve bizler ağlayıp sızlanarak onu yitiriyoruz. İşte herkesin kederden uzak yaşadığı yer, doğru dönemeç burası.

Kendimi ufak bir bezle örtüp sonra yeniden ortaya çıkınca tabii ki hoşuna gidiyor.

Annemin ortaya çıktığı zamanki gibi. Onun annesinin de yaptığı gibi.

Bir şeyin yeniden geri geleceğinin açığa çıkması. Yeniden. Ve yeniden.

Burada gerçekten bir şeyler yetiştiriyoruz. Yere tohumlar koyuyoruz ve büyüyorlar. Bazen. Rüzgâr kuvvetli ve toprak etkileyici bir şey. Fazlasıyla etkileyici.

Elektrik yok ama eski sihir var – tahta, fitil ve kıvılcım, her boyda alev.

Musluk dönüp dursa da bir şey akmıyor, ama çocuk tekerlemelerindeki gibi ipi ve kovası olan bir kuyu var.

Sabah uyandığım zaman nerede olduğumu bilmiyorum.

Bedenime hiçbir şey ifade etmiyor. *Neresi* olduğu artık sorun değil sanki.

Evden bir kilim alıp Z'yi üzerine koyuyorum. Olaya doğru bizden hızla uzaklaşan gökyüzünün altında, engebeli arazide oturuyoruz.

Görünüşe göre olaysızlığa ulaşmışız: Z'nin bedeninin görünmez bir şekilde büyümesine, topraktan gelen yemeğimizin azar azar artışına.

Bir gece H eski bir radyoyu çalıştırmayı başarıyor. Sevişme sonrası açık saçık bir hışırtı gibi parazit sesi duyuyoruz. Başlangıçtan geriye ne kaldıysa, diye duymuştum bir seferinde.

Anakara alevler içinde, diyorlar onca kelimeyle. Su baskınından sonra yangın. Öyküyü takip edemiyorum. Unutuyorum.

Üstüm bebeklerle kaplı. C ve Z'nin ikisi de üzerimde uyuyorlar. Her şey bir kenara, O örgü örüyor. Mumlar zayıflayıp fıslayarak sönüyor. Uzun boylu çocuklar yataklarındalar.

O ve ben kocalarımızın bir salda ya da başka bir adada beraber olduklarını hayal etmeyi seviyoruz.

Şans, eğer eskiden vardıysa da artık bir anlam ifade etmeyen bir sözcük.

Bazen kendime R'nin Big Ben'in tepesinde olduğunu söylüyorum. En tepe noktasına tutunuyor.

Bir gün giysilerimi çıkarıyorum ve yürüyerek denize giriyorum. O'yu çıplak sırtıma bakar halde, Z ve C'yle birlikte bırakıyorum.

Elimi göbeğimin, ilk kez hafifleyen ve suda denizşakayığı gibi sürüklenen göğüslerimin üstüne koyuyorum.

Dışarı çıktığım zaman ürperiyorum. Soğuk üzerimden gitmiyor. İçime işlemiş.

viii.

Dönüşüm her zamanki gibi önce yavaş, sonra mutlak. Bir an için Z toprağı eşeliyor, kuyruğundan tutulan bir köstebek gibi elleri boşluğa doğru aceleyle ilerliyor.

Göbeği öylesine yuvarlak, öylesine süt, patates, kumsal ve tüycükle dolu ki hiçbir şansı yok gibi görünüyor. Pembe bilekleri yumuşacık ve yağla çevrili.

Bahar aynı şekilde geliyor. Bir gün yatağın üstünde kendi nefesimizi görüyoruz, benim bulutum büyük ve yayılmış, onunki küçük ve tren gibi parça parça.

Sonra bahçede çiçekler başlarını çıkarıyorlar ve Z emekliyor.

Otları yenilgiye uğratıyor, bir karahindibayı öylesine sert çekiyor ki çiçek, merhaba der gibi esintide uçuşan köküyle birlikte çıkıyor.

Bunun geçici olduğuna inanmak zor: Z, yürüyüp sonra da koşarak gelişmeye devam etmeli. Her ne kadar başka tür bir insan gibi görünse de. Emekleyen türde bir insan.

C emeklemiyor. Aynı yerde durup çevresine yavaş yavaş göz gezdirmeyi seviyor. Bu yüzden o başka bir tür sanki. Oturan tür.

Günler zamanı yine ne çabuk dolduruyor. Birileri basıp sıçratana kadar görünmez olan sular, topraktan lıkır lıkır yükseliyor.

Herhangi bir yerde de böyle olurmuş gibi geliyor. Poşet çaylarla banyodaki saçlar hakkında tartışarak, ayda ya da tavandan sarkarak yaşamak.

Diğer insanların varlığının çileden çıkaran gerçekleri.

Yıldızlar sönükleşecek ve kararacak; ateş cinlerine gökkuşağı köprüsünden geçmeleri için yol gösterilecek. Düşmanlar ovada bir araya gelecek, bu korkunç bir görüntü olacak.

H masada kollarını sıvıyor. Dizleri bir yukarı bir aşağı hareket ediyor. Bazen tabaklarımızı dingildetiyor. Gidip daha fazla insan getirmekten, kurtarma çalışmalarından, sığınmacılardan ve konukseverlikten bahsediyor.

Gitmiyor. Burada hepimizin kendi odası ve yeterince yiyecek var. Yığın yığın. Birazını çanaklarımızın dibinde bırakabiliyoruz.

Burada Z ve C birbirine yemek fırlattığı zaman onları azarlamıyor, artık yemekleri yerden toplayıp yıkayarak yeniden yedirmeye çalışmıyoruz. Konuşmaya devam ediyoruz.

Herkesin kendine göre bir teorisi, hiçbir yere ulaşmayan uzun günleri geçirmesine yardım eden, üstü karalanmış bir haritası var.

H'ye göre bu çok yakında sona erecek, O'ya göre sonsuza kadar buradayız.

Bana gelirsek, önce R'yi okyanusta bir teknenin içinde görüyorum, sonra görmüyorum.

Bu bir serap, bir göz aldanması, korneamın üstündeki bir parça toz.

Z'nin karnına üflüyorum ve o ayak parmaklarını kıvırıyor. Onu taşıdığım zaman plastik kertenkele gibi parmaklarının bana yapışmasını seviyorum.

Bulaşıkları yıkarken radyoyu açıyorum. Z ayaklarımın altında emekliyor, yerden bir kaşık ya da önceki akşam yemeğinden kalma bir ekmek kabuğu alıyor. Rüzgâr gibi hışırtının sesini dinliyoruz.

Arada sırada bir sözcük duyuluyor. Her birini bir arkadaş gibi memnuniyetle karşılıyoruz. Ben sözcüğü tekrarlıyorum. Z tekrarlıyor, kendi yorumunu söylüyor.

Kendi dilimizi öğreniyoruz.

Akşam yemeği, şereflendirmek, proje, plan, not, çayırlar, plastik, isyanlar, ateşkes, an, geri dönenler, düzelme, genel kurallar, çorba.

Bazıları kalın harflerle.

Onları piyango topları gibi sıraya diziyoruz.

Ateşkes, diyorum Z'ye, bezini değiştirirken. Kurtarma, diye mırıldanıyorum yüzünü silerken, başından fanilasını geçirirken.

Ekose piknik battaniyesiyle yangının zayıflatıldığını düşünüyorum.

Sulama kovasıyla söndürüldüğünü, alevlerin üstündeki soğuk suları düşünüyorum.

İş toplantılarında notları ben alırdım. Profesör X, çarşamba günkü etli böreğin beklenmedik şekilde yetersiz olduğunu düşündüğünü ifade etti. Kriket izleyicileriyle bir sincap arasında geçenin talihsiz bir olay olduğunda hemfikir olundu.

Kendimi, bu dünyanın notlarının neler söyleyeceğini düşünürken buluyorum.

Çoğu zaman bir şeyin kuş mu yoksa yaprak mı olduğuna emin olamıyorum.

Z tereyağını löp löp yemeyi seviyor.

Fareler istila ediyor. Çatal bıçak çekmecemize, çeliğin yanına küçük ve kahverengi kakalarını bırakıyorlar.

B ve W vahşi çocuklar oldular, yalnızca yemek yemek için eve dönüyorlar. Yüzleri güneşte kuruyup kirden kabuk bağladı.

Onları birkaç dakika evde tutmak için bebek bakımı becerileri öğretiyoruz. F, O ve ben. Dizlerinin üstüne çök, bebek bezi yapmak için kumaşı sar.

Sonra onlara işin sırrını söylüyoruz: beceri diye bir şey yok. Yalnızca diğer kişi var, sizden daha küçük olan.

W takla atarken C seyredip hayranlık duyuyor.

B el ve ayaklarının üstüne çöküyor ve Z'yle birlikte emekliyor. Bir şeyleri kaldırıp düşürüyor. Bir kazağı, bir kalemi, bir patatesi.

Z çığlık atıyor ve kollarıyla bacaklarını sağa sola savuruyor, heyecanlanıyor, yerçekimine duyduğu hayret vücudunun her yerine ulaşıyor.

Z bazen O ya da F ile oturuyor ve benim adımlarımı seyrediyor. Bana eşlik etmek için ileri atılıyor. Ve ben bir, üç, elli metre öteye yürüyorum.

Sonra görüş alanından çıkıyor. Burada-yok durumunda, kendine ait yeni bir halde.

Ama hâlâ parmaklarımda: yanakları ve saçının altındaki yumuşak turuncu yara kabukları. Bir beşik örtüsü, petek petek bir kabuk.

Bir gün bunu bile geride bırakıyorum, ama köşelerde bir şeyler kalıyor. Belki de gölgesi, azıcık bir ışık. Bir şeyin hayaleti, gittiği zaman daha çok hissedilen.

Bunu R'nin ilk zamanlarından, dairesinden dışarı adım atıp yeniden biçim almayı, tek bir bedende tek bir akıl olmayı umduğu zamandan hatırlıyorum.

Sonra da onun tadını, yoğun kokulu zerrelerini duyuyorum.

Gözeneklerimden gelip kitaplara, tutamaçlara, bir kahve fincanına aktarılıyor.

Yarımadada koşmayı deniyorum. Bedenimi koşabilecek forma sokmaya çalışıyorum.

Bir tavşan, alay ederek önümden geçiyor. Gerçek bir tavşan, çizgi filmlerdeki gibi. Belki de bir yaban tavşanıdır. O sanki R'ymiş gibi geliyor; bir anda, hızla geçen kahverengi bir çizgi. Her şeyin altında, oyuğunu buluyor.

Tavşan çimenlerin içine dalıyor, gözden kayboluyor. Ben eğiliyorum ve elimi bileğime kadar oyuğa sokuyorum. Dişlemesini bekliyorum. Parmaklarıma kulak çıkıntılarının değmesini bekliyorum. Yakalayacak, eve götürecek bir şey.

Yer sarsılacak ve dağlar titreyecek. Bazıları yerin derinliklerinde saklanacak ve oradayken ateş onları kavurmayacak.

Londra, diyorum Z'ye, onu beslerken.

Ona sokağımızın ismini söylüyorum. Posta kodumuzu. Saçıma uzanıyor, bir tutamını başparmağıyla büküyor.

Çoğu zaman H'nin ellerini, parmaklarıyla avcunun içinde izlediği yolu, hayat çizgilerini izliyorum.

Çocukları etrafta taşınamayacak kadar büyük, ama onları baş aşağı tutup ceplerindeki kumu silkeliyor.

Her sabah defalarca evin çevresinde koşuyor. Islak, içi boşlamış, dışı kendisiyle kaplı geri dönüyor.

Bir gece uykudan uyanıp pencereyi açıyorum ve gökyüzüne doğru eğiliyorum. Z yeniden süt dolu sisinin içine dalmış, uykudaki nefesi denizin homurtusuna denk düşüyor.

Temiz havayı alkol gibi içiyorum, her bir yudumda içime çektiğim serinlik göbeğime ulaşıyor.

Dünyanın en düz kenarında sanırım kocaman bir kalınlık, gittikçe büyüyen bir karaltı görebiliyorum. Onun anakara olduğunu düşünmek hoşuma gidiyor.

Suyun üstünde bir kayık gibi geziniyor. Gittikçe büyüdüğünü hayal ediyorum, aydınlık pencereleri ve içinde yaşam olan sıra sıra evlerin ortaya çıktığını düşlüyorum. Eğer gözlerimi kısıp bakarsam R'yi el sallarken görebilirim.

Dalgaların onu taşımasıyla bize doğru geliyor. Bizden uzaklaşıyor.

ix.

Fikir durup dururken ortaya çıktı. Haftalarca öyle bir şey yoktu, sonra her yeri kapladı.

Uzaktan geldi, ya da uykudan; karanlıkta geçirdiğimiz meme, başka yana çevrilen baş ve mis kokulu çiş dolu zamanlardan.

Rüyalarım, her fırsat bulduğunda onlara ayrılmış küçük alanda ortaya seriliyor. Onlar origami gibi, minicik odalı Japon otelleri gibi. İçine her şey sığıyor.

Fikir, fırında küçültülmüş bir cips paketi gibi minyatürleştirilmiş bir görüntü olarak geldi. İhtiyacım olan tek şey bu.

Çoğu sabah Z'nin dirseği gözümde, dizi ağzımda uyanıyorum. Bazı sabahlar yüzü benim üstümde; ışıldayan, salyaları akan bir oğul.

Bir sabah dünyanın ortadan ikiye ayrıldığını görüyoruz.

Gökyüzü denizden ayrılmış ve aralarında yalnızca pembe renkli yumuşak bir set, ışıktan yapılma dokunulabilen bir geçit var.

Bir başka güneş doğuşu.

Z tombul parmağını uzatıyor, kendine özgü sesleri çıkarıyor.

R'ye doğru, diye düşünmeliyim. R kampa geri dönmüş, arkeolojik ipuçları buluyor, hayatın kanıtlarını arıyor.

Çamurun içinde bezden muz parçası, bezden oğlan çoktan kaybolup gitmiş.

Tekneyi ben kullanacağım, diyorum kahvaltı sırasında, ekmeğin üstünde kendi kendine yayılan reçele doğru.

Z'yi güvertede, bembeyaz bir zıbın giymiş, bir koyun postunun üstünde yatarken ve tuzlu serpintiye doğru bacaklarını sallarken hayal ediyorum.

Ellerimi iplerin üstünde, yelkenleri sert rüzgâra çarşaf gibi açarken görüyorum.

Görebiliyorum, demek oluyor ki bu mümkün. Bu komik bir mantık. Çayımdan çıkan buhar nasıl anlamlı geliyorsa bu da öyle anlamlı geliyor. Zahmetsizce.

Onları ilk önce Z görüyor: gökte uçuşan tüyler. Önce bir tane, sonra başka bir tane. Bir tane daha ve bir tane daha.

Buna bir işaret diyorum. Onları yakalamaya çalışıyorum.

Bu yalnızca kuşların kavgası, diyor F bana. Başımızın üstünde, ta yukarılarda bir atışma.

O, bana nedenini sormuyor. H'nin kurtarma frekansına ve yemek saatlerinde hummalı bir şekilde ritim tutturmasına ayak uydurarak beni götürmesi için onu ikna ediyor.

Olabilecek en dostane şekilde mantığımın aptalca olduğunu söylüyor. Boğulmak gibi sözcükler kullanıyor.

Bizi getirip götürmeleri için yeniden erkeklere bel bağlıyor olmamızın acınası bir durum olduğunu söylüyorum. Söylüyorum ama bunu hissetmiyorum.

İşte böyle gerçekleşiyor, bir kez daha H'nin karmaşık bilgileriyle ipleri çözmesi. Erzağı paketlemesi. Hazırlaması.

O, kalmaya karar veriyor. İşin özeti bu.

Alınan notlar şöyle derdi: geniş çaplı bir tartışmanın ardından O ve C'nin şimdilik adada, F ve (geri döndükten sonra) H'yle ve çocukları B ve W ile kalmasına karar verildi. Mümkün olursa oradan ayrılanlarla iletişim halinde kalmaya çalışacaklarında hemfikir oldular. B ve W'nin fevkalade bağımsız çocuklar olduğundan söz edildi. Ayrıca bebek bakımında yeterlik kazandıklarına da işaret edildi.

O, bana güle güle demeyeceğini söylüyor. Veda etmekten nefret ediyor.

Altı gün altı gece süren yangından sonra her şey sakinleşti, deniz yeniden sıvı hale geldi, toprak suyun altında sessiz kaldı.

Gök-denizin bütün o ıslak boşluğuyla yeniden yüzleştiğimiz zaman H teknenin bir tarafında, ben diğer tarafında oturuyorum.

Z kollarımın içinde ve cepteki kanguru yavrusu gibi tutunuyor. Onu buraya getirmeye, et ve kemikten cebini yeniden suyun üstünde yüzdürmeye neredeyse utanıyorum. Neredeyse.

Az daha H'ye doğu, fersahlarca derinliğin üstünde kollarına uzanıyorum. Az daha.

Düşünceler uçup gidiyor, döne döne uzaklaşan deniz kuşlarını geride bırakıyor.

Karaya ayak basış. Sudan karaya. Aydan dünyaya.

Ya da: sahil iki aradaki bir yer. Dünyaların arasındaki dünya, yatma zamanı okunan kitaptan bir anı. Başparmağımdaki lastik tadı.

Dalgalar hızla gelip gidiyor, sahil bomboş, huzur verici. Burada çok uzun süre kalmamak gerektiğini hatırlıyorum. İnsan her şeyi unutabilir.

Neredeyse D ve L'nin hâlâ orada olmasını bekliyorum. Belki de ateşin üstünde balık pişiriyorlar, derileri kuzey ışıkları yüzünden çillerle kaplanmış, saçları uzun, konuşmaları sörfçülerinki gibi yavaşlamış.

H tekneyi dar bir koya, onu gizlenmiş olarak düşünebileceği korunaklı bir körfeze demirliyor.

Yelkenden, kayaların arasında yanıp sönen beyazlıktan bahsetmiyoruz.

Uzun bir süre terk edilmişlikten başka bir şey görmüyoruz. Yürüyerek gidiyoruz, Z'yi bir o taşıyor, bir ben. Bir firari bohçası, sopanın ucundaki çıkın gibi. Ya da değil, çünkü Z kıpırdanıp duruyor. Torbadaki bir sıçan gibi.

Emeklemek istiyor, biz de bazen ona izin veriyoruz. İlerlemek için değil, dinlenmek için. Koca bacaklarımızı çimenlerin üstüne koyuyoruz ve o da bedenlerimizi tırmanma kafesi, kaydırak ve asılma demiri olarak kullanıyor.

Kötü bir şaka gibi aynı kontrol noktasına geliyoruz. Bu sefer daha nazikler. Soymak yok. Gözümün ucuyla bakınca aynı adamlar olduğunu zannediyorum, ama bizi soymuyorlar.

Belki de H ve onun tavrı yüzünden. Bana onun karısı diye hitap ediyorlar. H onları düzeltmiyor.

Sonraki zamandayız. Bu somut bir şey, bir koku ya da arka plandaki bir uğultu gibi.

Güneş daha yaşlı, turuncu ve düşecekmiş gibi sarkık görünüyor. H bunun yalnızca pus yüzünden olduğunu söylüyor.

Aynı adamlar otobüsler olduğunu söylüyor. İnsanları eve götürmek için.

Ev, benliğini yitirmiş bir başka sözcük. Ona bir anlam vermeye, tınısını bir şeklin etrafına sarmaya çalışıyorum. Elde ettiğim tek şey ağzımı açıp kapamak, sonunda da üst dişimi alt dudağıma değdirmek. Ev.

Z'nin dudaklarını da hissediyorum, onların gücünü, mükemmel rengini. Hâlâ tek bir dişi var.

Değişimi radyo esintisinde duymuştuk ama bu yine de yılın ilk ılık gecesi gibi yeni açığa çıkmış bir şey.

Pencereleri açana, giysilerinizi çıkarana ve ince bir örtünün altında uyuyana kadar akla hayale gelmez bir şey.

İlk defa insanları görüyoruz. Bir alışveriş merkezinde az tanınan bir ünlünün yanından geçer gibi bir farkına varma ânı, çetrefilli bir bulmaca.

Sanırım bu kıvırcık kızıl saçlı, lekeli giysili, yorgunluktan suratı asılmış kadını biliyorum.

Sonra hatırlıyorum: bir zamanlar kıvırcık kızıl saçlı birisini tanıyordum. Başka birisini. Başka bir yerde.

İnsanlar eskiye göre daha yavaş hareket ediyor gibi görünüyor, sanki hava onlar için yeniden bir şey ifade ediyormuş gibi.

Gömleklerinin dikişlerinde, ayakkabılarının üzerindeki çentiklerde ipuçları arıyorum.

Gökyüzünü okumaya, bulutların neden hareket ettiğini anlamaya çalışıyorum.

Toprak bir gün derinlerden, dalgaların üzerinden yükselecek. Bütün kara parçaları boş ve sabah çiyiyle kaplı olacak.

H artık kimseyi kurtarmayacak olabilir. Bunu fark edince daha küçülüyor, cüssesinin koruyuculuğu azalıyor gibi görünüyor.

Belki de buna neden olan otobüsler ve telaşla çevremizde hareket etmeleri. Polislerin parlak ceketleri bir karnavalın afişleri olabilir.

Akşamın alacakaranlığı hemen hemen kapkara ve yanıp sönen ışıklar var. Neredeyse Noel zamanı gibi, diye bağırıyorum H'ye, ki o bir şey söylemiyor.

Yalnızca Z ve bana ait olan iki koltuğumuz var. Z yanaklarını eskiden benim yaptığım gibi cama bastırıyor, oradan geçenlere vakumlu paket gibi görünüyor, kalkık burnu domuz burnu gibi oluyor.

Otobüs, ezelden beri bütün otobüsler nasıl kokmuşsa öyle kokuyor. Hiçbir şeyle karışmamış kimyasal gibi.

H dışarıda durup belli belirsiz el sallıyor. Adaya ne zaman geri döneceğini merak ediyorum. Beynine mesajlar işledim, ona O'ya tam olarak ne söyleyeceğini söyledim.

Mesajların dağıldığını, dalgaların üstündeki şişeler gibi H'nin gizemi boyunca ilerlediğini görüyorum.

Otobüs güvenle dönüyor ve ben de onunla birlikte dönüyorum, Z'nin çevresini sarıyorum. Yola çıkıyoruz.

Camın dışında, ilk kamera gibi karanlıkta bir delik açılmış.

Minicik ışık atomları bir anda ortaya çıkıp parlıyor, bizim görüntümüze uzanıyor, yüzlerimizi ve Z'nin asil çenesini, benim darmadağınık saçlarımı aydınlatıyor.

X.

Her ne hayal edersem edeyim, bu başka bir şey.

Haraplık beklediğim yerde kermes havası var.

Zihnimde sıcak karşılanma ve çay, gülümseme ve seferberlik ruhu canlandırdığım yerde gri beton, yolun karşısına ayaklarını sürüyerek geçerken inleyen insanlar ve kayıpların fotoğraflarının olduğu ilan tahtaları var.

Şehrimiz buralarda bir yerde, ama biz burada değiliz.

Esas olan şu ki biz hepimiz avareyiz.

Zincirimizden kurtulmuşuz, başıboş yüzüyoruz, sürükleniyoruz; bunların hepsi.

Ve bitiş noktası, zincir ve tasma, görünürde yok.

Formlar dolduruyoruz. Çarpı işaretlerimizi işleme geçirmek için bir anda insanlar ortaya çıkmış.

Sel yüzünden evinden olma, kocayı kaybetme, duvar desenlerinde yüzler görme kutularını işaretliyorum.

Bana baş etme ilaçları, R hakkında doldurulacak başka formlar ve bir sigorta şirketinin boş gökdeleninden dönüştürülmüş kadın-çocuk barınağında bir yer veriliyor.

Seksen birinci kattayız.

Z'nin iyi olması ya da iyi olmaması günün haberi.

Dişleri acıyor, bahanesi bu, ya da kakasını yapması lazım. Yorgun, aç ya da endişeli; nedenleri çetrefilli bir bilmece, hep yarısı çözülüp bırakılmış bir kare bulmaca.

Bombaya karşı dayanıklı pencerelere gidip ta aşağı bakmasına izin veriyorum. Ağlamıyor.

Toprak çıplak ve çoraktı, hiçbir ağaç ya da çiçek yetişmiyordu ve her şey sessiz ve hareketsizdi.

Gündüz uzun yürüyüşlere çıkıyoruz.

Gözümüzle suyun en yüksek seviyesini gösteren yeni işaretleri takip ediyoruz. Z bütün o yepyeni, harap olmuş yere gülümsüyor.

Bütün bunlar onun için sahnenin arka planı, devrilmekte olan boyalı kartondan yapılmış manzara.

Binalardaki kurşun deliklerinin fosillere, tarih öncesi bir yaşamın deşilmiş izlerine benzediğini daha önce hiç fark etmemiştim. Kurtçuk izleri gibi, bir istila gibi.

Yara izlerinden takımyıldızı. Sanırım yepyeni, ya da milyonlarca yıl öncesinden kalma.

Bulunanlar panolarındaki fotoğraflara hızlıca bakıyoruz. R'yi önünden geçerken bile tanıyabiliriz.

Geceleri, binanın tepesindeyken bir yüz kaleydoskobu, üzerimde çiçeklenen ve çehrelerden oluşan bir kubbe görüyorum.

Kayıp olanların kalın ve ince kaşları var. Yarık çeneleri var. Çocukluk kazalarından kalma yara izleri var.

Özellikle hoşuma gidenleri seçiyorum. Onları durduruyorum, bunlar başka bir yerin hologramları.

On dört yaşındayken bir protesto gösterisine gittiğimi hatırlıyorum. Şehrin en kalabalık kavşağında oturmuştuk. Bütün arabaları durdurmuştuk, ta ki polis ya da birkaç kabadayı bizi sürükleyip uzaklaştırana kadar.

Şimdi sokaklar arabalardan geri alınmış olmaktan çok nefesini tutuyor. Bizim gibiler, geri dönenler, kendi hayatlarımızda birer turist olanlar sokaklarda sürüklenerek gidiyoruz.

O günlerde toprağın altında yaşayan insanlar vardı. Uzun, sağlam bir ipe tutunarak birer birer tırmanıp dışarı çıkmaya başladılar.

Yürüyüş yaparken gördüğümüz diğer şeyler: aileler, birlikte kalmayı başarmış kadınlar, erkekler ve çocuklar.

Koşarak yanlarına gidip bunu nasıl becerdiklerini sormak istiyorum, ama sormuyorum. Bazı şeyler hep aynı.

Barınakta diğer annelerle konuşuyorum, ama hiçbiri O gibi değil.

Ayrıca Z fazla büyük sanki. Durmadan beni bir yerlere çağırıyor, bir şeyler işaret edip kulaklarımın bir anlam vermesi gereken sesler çıkarıyor.

Turist gibi geri dönenler için bulunan son fikir tekne. Sonsuza dek yetecek kadar tekneye bindiğimi düşünüyorum ama bunlar farklı. Eğer kuruysa, insanları suyun ötesindeki evlerine götürecek.

Kullandıkları kelime kuru.

Bizi, bir zamanlar yaşadığımız daireye götüreceği söylenen tekne için kaydoluyorum. Z'ye daireyi göstermek istiyorum.

Eğer gerçekten kuruysa oraya yeniden yerleşebileceğimizi söylüyorlar. Bunu Z'nin çiçek gibi kulağına, o sakin boşluğa fısıldıyorum. Yeniden yerleşmek.

Bekleme listesi öyle uzun ki, belki vazgeçsek daha iyi olur, ama bunu söylemiyorlar.

Z'ye zahmet verici bir şey gibi bakıyorlar. Oradan ayrılıyoruz.

Uzun koridordaki tabelada iletişim araçlarının çalışmadığı yazılı.

Arkadaşlarla buluşmanın tek yolunun onları sokakta yakalamak olduğunu, insanın ağ atar gibi gözünü dikip izlemesi gerektiğini biliyoruz.

Bir kulak, bir yanak. Birisinin kimse bakmadığı zaman burnunu ovma tarzı.

Bir gün işyerinden V'yi görüyorum, onu her zamanki oyalanma aracı olan tırnaklarını yiyişinden yakalıyorum.

Çoğumuz gibi o da bir sokak serserisi gibi görünüyor.

Onun yüzüne uzanan, ciyaklayan ve onun gerçekliğini teyit eden Z'yi görmüyor sanki.

V öylesine bariz olan şeyler söylüyor ki neredeyse hiçbir anlam ifade etmiyorlar.

Arkamızda bir polis, makineli tüfeğini ayarlıyor.

İnsanlar evler inşa ettiler, çocuklar yaptılar ve dünyayı doldurdular. Ama yüzleri ifadesizdi; neşelerini ve üzüntülerini geride bırakmışlardı.

Sigorta şirketi gökdeleninde sandalyeler var. Soluk kahverengi tüylü, şirket tarzı sandalyeler.

Z'nin, herhangi birinin herhangi bir şeyin peşini bırakmaması kadar bağlılıkla takip ettiği yeni tutkusu kollarını sandalyelerin üstüne koyup kendisini çekerek ayakta durmak.

Bunu ilk kez yaptığında yumruklarımı havaya kaldırıp sevinçle bağırıyorum, annelere özgü öylesine tiz bir sesle ciyaklıyorum ki ben bile neredeyse duyamıyorum.

Z bunu kutlamak için genişçe gülümsüyor ve sandalyelerin üstüne salyangoz gibi ince bir çizgi halinde salyasını akıtıyor.

Kendimi şaşırtıyorum – şimdi bile, R'ye anlatmak için başımı boşluğa çeviriyorum.

V eskiden bir anlamda patronum sayılırdı. Benim üstümdü. Çalıştığım bütün zaman boyunca benim kıdemim düşüktü. Çoğu zaman kendimi bir tür soytarı gibi hissediyordum.

Nasıl derler, her gün saat beşte işimi geride bırakıyordum. Bir kabuk gibi soyup çıkarıyordum.

V çalışmayı hiç bırakmıyordu. Şimdi ne yaptığını merak ediyorum, artık iş denen şey zamanda donduğuna göre. Bir el havada, bir bacak yerden kalkmış halde.

Bir aile gibi olduğumuzu düşünüyorduk. Bütün öğle yemeklerini birlikte yiyorduk. Aynı havayı paylaştığımız, sonunda aynı yere çıktığımız günlerde.

Meğerse orada hiçbir şey yokmuş.

Bazen Z'yle birlikte yalnız başımıza susuz havuzların yanında oturduğumuz meydanlarda, çok büyük yerlerde çok az insan oluyor.

Bunu komik bulabilirim; dünya kadar su var ve taştan bir melek bebeğin minicik penisinden fışkıracak bir şey yok.

Bazen çok küçük yerlerde çok fazla insan oluyor. Gökdelende, geri dönen her bir çocuklu kadın, fazla gibi geliyor.

Bu çocukların bazıları ergen yaşta. Ortalıkta aylak aylak dolaşıp, güzellikle ya da bağırarak oradan çıkmaya çalışıyorlar.

Burasının R'ye göre olanı ne olurdu diye sorguluyorum. İçi adamlarla tıka basa dolu ışıltılı bir banka hayal ediyorum.

Dev bir kaşıkla tabağıma pat diye mercimek koyan kadına soruyorum.

Z yemeğe doğru süper-bebek gibi uzanıyor, kolları dosdoğru önünde, tulumu kırmızı kırmızı parlıyor. Karnı her zaman aç.

Kadın sorumu duymazdan geliyor. Z'nin yanaklarını sıkıştırıyor, dudaklarını büzüyor. Birlikte aguluyorlar.

Geçmişte kalan çoğu şey şimdi gülünç.

Bebeğiniz üç aylık, altı aylık ya da dokuz aylık olunca bütün gece boyunca uyuyabilir, diyordu kitap.

Bütün gece boyunca uyumak, artık kimsenin yapmadığı bir şey.

Büyük bir tepeye tırmandılar ve güneşin doğmasını beklediler. Günlerce beklediler ve sonunda sabah yıldızının ışığını görebildiklerini düşündüler.

Uzun bir gecede, durduk yerde Z'nin sandalyeler arasındaki yeni hareketlerine ne dendiğini hatırlıyorum: tutunarak yürümek.

Artık tutunarak yürüyorsun, diye fısıldıyorum, onun uyku sıcaklığına. Çarşafların arasında kımıldıyor, bir kolunu boynunun üzerine atıyor.

Aynı meydana yıllar boyunca her gün gidiyoruz.

Ya da: yalnızca uzun bir akşamüzeri gidiyoruz, çifte gölgemizin karanlık bir şekli var, bu hayat uzun süre etki bırakan, yoğun bir tat kazanıyor.

xi.

Işık *gerçekten* de değişmiş bence. Yalnızca pus değil.

Daha önce de değişmişti, otobüsün altında kalır gibi ilk kez bir oğlanın altında kaldığım zaman.

Işığa yeni ve neşeli bakış açısını veren, masaların yüzeyi boyunca ışığın yayılmasını başlatan o oğlandı.

Işık, şen şakrak olmak yerine yavaş.

Hiçbir şey olmamış gibi yaparak durduğumuz köprülerde üzerimizden geçiyor. En güzel köprüden bakınca çoğu açıdan şehir değişmemiş gibi görünüyor.

İnsan, binaları dolu ya da boş olarak seçebiliyor, gözünü açıp kapar gibi binaları da açıp kapayabiliyor, nesneleri soldan sağa kaydırabiliyor.

Evet, diyorum Z'ye, parmağıyla gösterdiği zaman.

Ona binaların insanlarla dolu olduğunu söylüyorum. İnsanlar bilgisayarlarının başındalar. Önemli şeyler yapıyorlar.

Sonra kendime boşluğu anlatıyorum. Nazikçe dizilmiş sıra sıra masaları. Yanlış yerde bırakılmış kâğıtları.

Bir parça kâğıt halının ortasında, normalin dışında beyaz renkli bir kare.

Başlangıçta güneş ve ay yoktu. O, gökyüzündeki bir delikten çıktı ve yavaşça suya doğru düştü.

Z'nin emekleyerek köprülerden geçmesine izin verebilirim, ama o zaman olanları görmem gerekir.

Küçük bedeni ve altından yuvarlak kafası havada döner, nehre bir çapa gibi düşer, suya batıp gözden kaybolur.

Onun ölümünün senaryoları, şimdiye kadar gördüğüm en canlı hayaller.

R'nin yüzünü şu nesnelerde görüyorum: boş içecek kutularında, nehre düşen yağmur damlalarında, kaşıkların üstünde.

Ölüme terk edilmiş arabalar var; her bir far lambası, bana sorular soran birer göz.

Bir sabah, yeni ışığın yaz mevsimi olabileceğini fark ediyorum.

Gökdelende perde yok, o yüzden her gün bu patlayan gün ışığıyla uyanıyoruz.

Z derhal uyanıyor, sanki uyku bir göz aldanması, hayal edilemez bir hiçlikmiş gibi.

Uykudan sanki boşluktan çıkarmış gibi çıkıyor: birdenbire, en ufak bir şaşırma belirtisi olmadan.

Kuşlar onun yukarıdan düşmesini seyrettiler. O, kuşların yanına indi ve her birinden toprağı bulmak için dalmalarını istedi.

Bu sabah bir dağcı gibi yatağın kenarı boyunca tutunarak ilerliyor, bana dişsiz ağzını ve içinde patlayan yumruları gösteriyor.

Parmaklarını kalçalarıma bastırıyor. Ben onun için malzemeden, üzerine tırmanacağı hamurdan başka bir şey değilim.

Z'yi besliyorum, sonra kendimi. Sırayla besleniyoruz.

Yemekle dolu bir kaşık ve kaşığın Z'nin ağzına geri dönüşü var. Olan şey sanki şu: kaşık her zaman oradaydı ve ben onu yerine koyuyorum.

Yemek yediğim zaman midem dengesini yitiriyor. Yolunu kaybediyor.

Midemin bulanması bana Z'yi, içimde hareket etmesini hatırlatıyor. Bazı günler bu şekilde kaçacağını, bir ayak tırnağıyla etimin ve derimin kesileceğini hissediyordum.

Şimdi bakınca hamilelik en büyük maceraymış gibi görünüyor. En büyük cesaret. Kitaplarda dediği gibi akciğerlerimin iki katına çıkmasına izin vermek. Plasentanın beni yutmasına boyun eğmek.

Okuduğuma göre yalnızca insanlar ve maymunlar fetüslerinin kendi kanlarından beslenmesine izin veriyor.

Yalnızca insanlar ve maymunlar bebeklerinin kendilerini yeniden annelerinin içine bırakmasına, minicik kâşifler gibi onun içine doğru süzülmesine izin veriyor.

Bir çanak sade pilav yerken, Bilim İnsanları, Çocukların Hücrelerinin Annelerinin Beyninde Yaşadığını Keşfetti, diye okuyorum.

Z kıpır kıpır, sert bir tarafıyla kalçamı dürtüklüyor.

Bir sonraki makalenin, çocuğun annenin beynine boydan boya yayıldığını, sızdırmaz bir zar tabakası gibi tamamen üstünü örttüğünü detaylarıyla anlatmasını bekliyorum.

Kuşlar bir toprak parçası arayarak defalarca suyun altına daldılar.

Haber mektup içinde geliyor. Sanırım daktiloyla yazılmış. Neredeyse bir telgraf gibi.

R bulunmuş. Sağlık Barınağı 73A'da.

Kâğıda boş boş bakıyorum, sözcükleri unutuyorum ve hatırlıyorum. Sanki beynimin içinde büyüyorlar, o haberin hücreleri sanki orada sonsuza dek kalacak.

Z ellerini bırakmaya başladı. Bir ya da iki saniye için iki bacağı üstünde dimdik duruyor.

Bu görüntü nefesimi kesiyor. Bir sıyrık gibi, havadaki ani bir yırtık gibi beni ele geçiriyor.

Sağlık Barınağı 73A görüş alanımın kenarlarında bükülmeye başlıyor. Yutmamaya çalıştığım bir parça çiklet gibi dilimin üstünde duruyor.

Bir seferde birkaç dakika için kafamda canlandırabildiğim tek şey, kafaları bandajlarla sarılı, alçıya alınmış bacakları tavana asılı adamlar.

Dadadadadadadadadadada, diyor şimdi Z. İki saniye için ayakta durabiliyor, sonra da üç saniye için.

En kolay yol yürümek, o yüzden Z'yi omuzlarıma alıyorum (bu yeni bir icat) ve birkaç kilometre boyunca boş sokaklarda yürüyoruz.

Z bazen saçlarımı çekiyor. Her adım sonsuzluk kadar uzun sürüyor.

Televizyondan kavuşma görüntüleri geliyor. Bir düğmeye basmakla parıldayan, arkaya doğru çerçevelenmiş ekranlardan. Belki mor. Işıl ışıl, pürüzlü.

İsimleri yüksek sesle söyleyen sunucunun gümbürtüsünden. Stüdyo ışıkları altında omuzların, yanakların altında ezilmesinden.

Tenlerin temas ettiği, uzaklık ve ayrılığın ebedi an tarafından dümdüz edildiği o aydınlatılmış tek bir kendinden geçme halinden görüntüler geliyor.

Gerçekte olan şu: neredeyse hiçbir şeyin olmadığı saniyeler, eski bir yüzün çevresine yeniden yapılmış bir düzenleme.

Fazlasıyla küçük bir dükkândaki müşteriler gibi birbirlerinin sözcüklerinin arasından sıyrılmalar.

Nazikçe özür dilemeler ve bunun altına yaşayan her şey.

Haftalar ve aylar onun derisinde toplanmış, belki de derisini kalınlaştırmış. Burnunu bir milimetre sola doğru kaydırmış.

Aradaki farka bir isim vermeye, bir ya da iki kelimeyle ifade etmeye çalışıyorum. Bu, duruma yardımcı olacak.

Bütün yüzünü kaplayan ve bir çekmecedeki köşeleri kıvrılmış bebeklik resimlerine kadar uzanan eski gülüşünü hatırlamamaya çalışıyorum.

Bahçede yaz aylarının sonu, banyoda, her bir okul fotoğrafında lamba gibi sırıtıyor.

Avcunu yeniden yüzümün üstüne koymayı düşünüyorum.

Onu ellerimle tutmaya, fazla sıkıştırmamaya çalışıyorum.

Tavşanı düşünüyorum –yoksa yaban tavşanı mıydı?– onun atik gözlerini, tüylerinin altında ritimle atan kalbini düşünüyorum.

Hemşireler bana R'nin oradan kısa zaman içinde ayrılabileceğini söylüyor. Önemli olan, sonrası için yapılacak plan, diyorlar durmadan.

Bu fikrin üzerine atlıyorum hemen, ama görünüşe göre sonrası için yapılacak plan benim. Ne zamandır bekledikleri şey benim.

R yatakta, ama bu yalnızca göstermelik. Sorun çarşaflardan ve yastıklardan, kaşındıran yünlü battaniyelerden çok uzak.

Sorun hiçbir yerde ve her yerde, ve boğazına takılıp kalmış. Yutkunup onu içine atıyor.

R'ye kuru olanlar listesinde olduğumuzu söylüyorum. Ona ev diyorum, eskisi gibi üst dişimi alt dudağıma değdirerek ve bu onu mutlu ediyor gibi görünüyor. Mutlu olmakla mutlu olmamak arasındaki fark, yanağının kısacık hareketi, seğirmesi gibi bir şey.

Ta ki kocaman oğlumuzu yanına koyana ve Z yüzünü ona iyice yaklaştırana kadar.

R, Z'nin dimdik bedenini, kendisinin dönüşüm geçirmiş halini tutuyor.

Burunlarını birbirine değdiriyorlar. Uzun zaman öncesinden kalma bir ifade buna Eskimo öpücüğü derdi.

Belki de kavuşma budur, ya da kavuşmanın başlangıcı.

xii.

34 numaralı teknedeyiz. Artık her şeyin bir numarası var. R her şeyde bir bağlantı bulmaya çalışıyor ve ben de bunu yapmaması için onu gayretlendiriyorum. Sonrası için yapılacak plan bu.

Z babasına teknelerle arasının ne kadar iyi olduğunu göstermiyor. Altımızdaki suyun sığlığını, sürtünme tehlikesini hissediyor sanki.

Sular beklediğimden daha gri.

Z başını göğsüme vuruyor.

Mememe ulaşmak için elbisemin içine doğru uzanıyor. R başını diğer tarafa çeviriyor.

Kuşlar toprak bulmak için suya daldılar ama hiçbiri bir parça bile bulamadı.

Broşürde söylendiği gibi bütün kişisel eşyalarımızı yanımızda getirdik. Her şey plastik bir torbaya sığıyor.

R'nin hibe edilmiş tişörtü ve Z'nin çoraplarına sarılmış şort külotu torbanın içinde.

Her şeyi kaybettiğini söylüyor. Ya da çalındığını tahmin ediyorum. Tahmin yürütmeye son vermek.

Broşürün kaleme alınış tarzı, okumaya yeni başlayanlar için yazılmış gibi basit oluşu üzerine düşünüyorum. Çok fazla şey ummayın, diye uyarıyor.

Yaklaştıkça Z daha iyi hissediyor. Dizlerimin üstünde ayakta duruyor, bir gözcü gibi gözlerini ufka dikiyor. Bana kadife gibi elleriyle tutunuyor, bütün ağırlığının titreştiğini hissedebiliyorum, başı benimkinin üstünde.

Dairemiz en üst katta. O yüzden çoktan kurumuş.

Odalar bir okul günü ev nasıl hissettirirse öyle hissettiriyor. Kullanılmayan, beklemede.

Diğer geri dönüşler havada toz bulutu gibi toplanıyor. İşten, tatilden geri dönüş. Değişikliğin hafifçe hissedilen ferahlığı.

Mahvolmuş ve eski, sırılsıklam şeylerin arasında yeni ve gittikçe yayılan bir şey, küfle yapılmış bir duvar resmi var.

Sanırım R'nin olmadığı ayları orada sahne sahne, çini deseni gibi beyaz ve mavi görebiliyorum. Sonrası için yapılacak plan bu değil.

R koşuyor. R saklanıyor, her şey ayaklarının altında gözler önüne serilirken seyrediyor.

Mutfakta: bulaşmış çivit mavisi bir şey var. Çökük ortasına, vadilerine ve ovalarına, derimin altında tümsek yapan kenarlarına dokunuyorum.

Lekeli duvardaki kalıntılar boyunca, kaçırdığımız bütün günlerin haritasını çizen damarlı su izleri boyunca elimi gezdiriyorum.

Bebek odasına, bu amaçla hiç kullanılmamış olan odaya giriyorum. Duvarlar limon içi gibi soluk sarı renkli – Z'nin oğlan olacağını bilmiyorduk.

Z'yi ilk kez beşiğinin içine koyuyordum az kalsın, ayaklarının sırılsıklam süngerli organik şiltenin içine gömülmesine neredeyse izin veriyorum.

Ama işte yine aynı bağlantı var, R'nin öyküsünü, saklanmak için bulduğu her bir yeri anlatan.

Bir kuş en dipten toprak getirdi, onu gagasıyla altın gibi yakalamıştı.

R bizim odamızda, eşyaları birer birer yerden alıp yeniden düşürüyor.

Onun yalnızca parmaklarına, piyano çalabilen iri ellerine dokunuyorum.

Harap olmuş odada parmaklarımızla bu dokunuş bizim; yavaşça hareket eden yeni ışık çevremizde sürükleniyor, çocuğumuz kollarımda kıpırdanıyor.

Toprak yayıldı, ta ki dağlara ve tarlalara dönüşene, ta ki dünyanın bütününü oluşturana kadar.

Z'yi yere, nemli çıplak tahtaların üzerine, bir yıl önce parıldarken şimdi çürüyen ahşabın üstüne bırakıyorum.

Birkaç dakika için dizlerimizin çevresinde debeleniyor, el yordamıyla anne ve babasına tutunarak ilerliyor.

Sonra ellerini bırakıyor.

Bedeni iki nokta üzerinde duruyor. Dengesini bulmak için ellerini kaldırıyor.

Bir bacağını kaldırıyor ve –çok zor, çok zor– bir adım atıyor.

Teşekkür

Ben unuttuğum zaman hatırladığı için Tim Hunter'a; yeniledikleri için Leo ve Sylvie Hunter'a; anladıkları için ve her şey için Penny Morris ve Ernie Dalton'a; paha biçilmez akıl hocalığı için, cin için ve DEVAM ET dediği için Kaddy Benyon'a; doğum hikâyesi için Suzanne Draper'a; örnek oluşturduğu için ve 2013'ün ilkbaharıyla 2015'in sonbaharındaki sözcükler için Sophie Hunter'a; heyecan dolu coşkusu ve her şey için Belinda Drake'e; çok önemli bir bağlantı kurduğu için Madeleine Dunningan'a; romana ilk yolculuğu boyunca yol gösterdikleri için Laurence Laluyaux'ya, Stephen Edwards'a, Tristan Kendrick'e ve bütün Rogers, Coleridge and White çalışanlarına; küçük bir kitaba duydukları büyük güven için Paul Baggaley'e, Camilla Elworthy'e ve yayıncılarım Picador, Grove Atlantic, Gallimard, C.H. Beck, Hollands Diep ve Elsinore'da çalışan herkese; tutku, hassasiyet ve çok daha fazlası için harika editör üçlüsü Sophie Jonathan, Elisabeth Schmitz ve Katie Raissian'a; bilgisi, cömertliği ve sonuna en baştan inandığı için harika temsilcim Emma Paterson'a teşekkürler.

Italik yazılı bölümler için dünyanın dört bir tarafından çok sayıda mitolojik ve dini metinlerden ilham aldım ve uyarlama yaptım. Penelope Farmer tarafından derlenen ve Antonio Frasconi'nin resimlediği *Başlangıçlar: Dünyanın Yaradılış Efsaneleri* (Chatto ve Windus, 1978) antolojisinin verdiği ilham için minnettarım.

"Londra gözlerimin önünden yüzerek geçti."

Londra'nın sular altında kaldığı bir çevre felaketi sırasında doğum yapan bir anne, hayata ve bebeğine histerik bir güçle tutunur. Yükselen suların ve birbirini ezen insanların yarattığı kaostan uzak, güvenli bir yer arayışına çıkan çekirdek aile, ruhsal olarak tükenen babanın geride kalmasıyla küçülse de zayıflamaz. Anne, kanatlarını kavgacı bir şahin gibi açmıştır çünkü, göğüs germiştir, hayatta kalacaklardır.

Megan Hunter yakın gelecekte geçen distopik romanında kıymet verdiği kelimelerini ihtiyatla seçip titizlikle sarf ediyor. Felaket hikâyelerinin alışılagelmiş telaşa sevkeden dilinin tamamen dışında, yangını, seli, yıkımı değil, tüm bunların gölgesinde filizlenme çabası veren hayata ve umuda tutunmaya çalışan karakterleri görürken bir soru düşüyor kafamıza; bunca yıkımın içinden bir anka kuşu doğar mı?

ISBN 978-975-08-4508-6

9 789750 845086

12 TL

KDV'den muaftır